

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΜΑΡΤΙΟΣ
1939

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

HELLÉNIS

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliennes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ:

Συνδρομή ετήσια ..... Δρ. 100
Εξάμηνος ..... » 60
Εξωτερικού ετήσια ..... » 200
» εξάμηνος ..... » 100
Αιγύπτου ..... γρσ. 40

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ:
Απλού ..... Δρ. 10
Διπλού ..... » 15
Αι συνδρομαί ἄρχονται τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ εἶναι προπληρωτέαι.

Διεύθυνσις καὶ Γραφεῖα: Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ἡ δύναμις τῆς γυναίκας στὴν Ἐθνικὴ Οἰκονομία.—Στήλη Εἰρήνης.—Οἱ τρεῖς μνηστῆρες τῆς Μιράντας, ὑπὸ Λ. Ἀντωνέλλη.—Ἰωσηφίνα Μπάτλερ.—Σὲ εἶδα νὰ κλαῖς, ποίημα Βύρωνος, μετὰφρ. Θεοφ. Βορέα.—Στὸ φεγγάρι, ποίημα Μ. Φάλαγγά.—Καλλιτεχνικὴ κίνησις, ὑπὸ Α.Ρ.—Τὸ ἔργο τοῦ Μορφωτικοῦ Συλλόγου Πατρῶν.—Ὦ! μιὰ καρδιά, ποίημα Κ. Λιακάκου.—Ἐκδόσεις, ὑπὸ Ἐλ. Σιφναίου.—Στοιχειῶδες καθήκον, ὑπὸ Λουκίας.—Εἰδήσεις.—Ἀπὸ τῆς Γεν. Συνέλευσις τοῦ Δ.Σ.Γ.—Στήλη γιὰ τὶς μητέρες.—Πρακτικὲς συμβουλές.—Ὁ χορὸς τοῦ Ε.Σ.Ε.—Συντρίμματα, ποίημα Μ. Μαλακάση.—Πῶς θ' ἀπογεύσετε τὰ διαζύγια.—Μαγειρικὴ.—Μόδες.

SOMMAIRE:

La femme et l'économie nationale.—Colonne de la paix.—Les trois prétendants de Miranda, par Luigi Autonelli.—Joséphine Butler.—Différents poèmes.—Expositions, par A.R.—L'oeuvre de l'association d'éducation de Patras.—Editions, par Hélène Sifnéou.—Devoir élémentaire, par Lucie. Nouvelle.—Conseils pour jeunes mères.—Le bal de têtes d C.N.F.H.—Pour éviter le divorce.—Notre cuisine.—Modes.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου εἰκόνα μᾶς παρεχωρήθη εὐγενῶς ἀπὸ τὸν καλλιτέχνην φωτογράφον Κύριον Ν. Ζωγράφον.

Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

Πρόεδρος: Σμαράγδα Θ. Δημαρᾶ.
Ἀντιπρόεδροι: Βέρθα Σ. Λέκα, Μαρία Ἑμμ. Τσουδεροῦ.
Γεν. Γραμματεὺς: Εὐαγγελινὴ Κ. Βάρδα.
Ταμίας: Ρίτσα Γ. Κορομηλᾶ.
Σύμβουλοι: Ἑλένη Ι. Σιφναίου, Ἑλένη Ο. Ρουσοπούλου, Ἑλλη Μ. Μυλωνᾶ, Ἀγγελικὴ Χατζημιχάλη, Ἀλεξάνδρα Μαντζουλίνου, Ζωὴ Δημητρακοπούλου.
Εἰδικὴ Γραμματεὺς: Φρόσω Δ. Πρωτεκδίκου.

Ἐπὶ τῆς Συντάξεως: ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

“Ο ἄνδρας μου δὲν μπορούδε νὰ πιστέψῃ τὰ μάτια του”

δηλοῖ ἡ Κ^α Βάγκνερ - Montreil (Seine)

“ΛΕΓΕΙ ΟΤΙ ΦΑΙΝΟΜΑΙ ΚΑΤΑ ΙΟ ΧΡΟΝΙΑ
ΝΕΩΤΕΡΑ ΙΔΟΥ ΠΩΣ ΤΟ ΚΑΤΩΡΘΩΣΑ”

Φωτογραφία τῆς Κας Wagner πρὸ τῆς χρησιμοποιοῦσας τῆς Κρέμας Τοκαλόν, τροφῆς τῆς ἐπι-
δερμίδος

Φωτογραφία τῆς Κας Wagner, δει-
κνύουσα τὴν ἐκπληκτικὴν ἀλλαγὴν ἐπεληθοῦσαν μετὰ χρῆσιν με-
ρικῶν ἐβδομάδων.

«Θὰ ἔλεγε κανεὶς ἓνα θαῦμα. αὐτὰ εἶνε τὰ λόγια τοῦ Ζώρζ. Μόλις πρὸ δύο μηνῶν εἶχα ρυτίδες καὶ γραμμὲς, εἰς τὸ πρόσωπο, γύρω στὰ μάτια καὶ στὸ στόμα. Ἦτο πλέον ἐκδηλὸν ὅτι ἤρχισα νὰ δείχνω «κάποια ἡλικία». Σήμερον ὅλοι αἱ φίλοι μου θαυμάζουν τὸ καθαρὸ καὶ φρέσκο μου χρᾶμα νέας κόρης. Συνιστῶ εἰς ὅλας νὰ μεταχειρίζονται Κρέμα Τοκαλόν, τροφὴν διὰ τὴν ἐπιδερμίδα με Βιοσελ. Πολλοὶ μὲ περιγέλασαν μέχρις ὅτου τὸ ἐδοκίμασαν αἱ ἴδιοι. Ὅταν ὅμως εἶδον τὰ ἀποτελέσματα ἔγιναν τόσο ἐνθουσιῶδεις, ὅσον καὶ ἐγώ.

Μεταχειρίζεσθε τὴν Κρέμα Τοκαλόν, τροφὴν διὰ τὴν ἐπιδερμίδα χρώματος ρόζ, καθὲ βράδυ προτοῦ πλαγιάσετε. Περιέχει Βιοσελ, τὴν ἀνακάλυψιν ἑνὸς καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιέννης. Τὸ Βιοσελ εἶνε ἐνεργητικὸν συστατικὸν νεότητος, ὅμοιον δὲ τὰ ζωτικὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιδερμίδος σας. Διὰ τὴν ἡμέραν μεταχειρίζεσθε τὴν Κρέμαν Τοκαλόν, χρώματος λευκοῦ, διὰ νὰ καταστήσετε τὴν ἐπιδερμίδα σας καθαρὰ καὶ βελουτέ, ἀπηλλαγμένη μαύρων στιγμάτων καὶ διασταλμένων πόρων. Ἐγγυώμεθα καλὰ ἀποτελέσματα μετὰ τὰς Κρέμας Τοκαλόν, τροφὰς διὰ τὴν ἐπιδερμίδα, ἄλλως τὰ χρήματά σας ἐπιστρέφονται.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Η ΕΘΝΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΑΘΗΝΑΙ, ΚΟΡΑΗ 4

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Α. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ, Τέως Διευθυντής τῆς Τραπεζῆς Ἀνατολῆς. Πρόεδρος.
Γ. Κ. ΙΑΤΡΟΥ, Ὑποδιοικητὴς Ἐθν. Κτηματικῆς Τραπεζῆς. Ἀντιπρόεδρος.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Μ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ, Τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.
Ι. ΘΕΟΛΟΓΗΣ, Κτηματίας τέως Διευθυντῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν.
Π. Α. ΚΑΛΛΙΓΑΣ, Κτηματίας.
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ, Τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.
Ν. Η. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ, Κτηματίας.
Γ. ΖΑΡΙΦΗΣ, Τραπεζίτης.
Μ. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ, Διευθυντῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.
Α. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ, Διευθυντῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.
Δ. ΠΕΤΥΧΑΚΗΣ, Διευθυντῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.
Σ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ, Διευθυντῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Γενικὸς Διευθυντής: Ε. Χ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	ΔΡΧ.	104.955.000.—
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ	»	91.322.000.—
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	»	21.612.000.—
ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1936	»	91.582.000.—

Ἀντιπροσωπεύεται καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα παρὰ τῶν
ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: Ἐθνασφάλεια

Τηλέφ. 30-691

ΚΛΙΝ-ΟΛ *Καὶ Νέον*
ΠΡΟΪΟΝ ΛΑΜΠΩ

διὰ τὸν καθαρισμὸν

ΜΑΓΕΙΡΙΚΩΝ ΣΚΕΥΩΝ
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
ΕΜΑΓΙΕ
ΧΑΛΚΟΥ
• ΛΟΥΤΡΩΝ
• ΝΙΠΤΗΡΩΝ Κ.Α.

Διὰ τὴν συντήρησιν
τῶν παρκέτων σας
χρησιμοποιεῖτε μόνον

ΠΑΡΚΕΤΙΝΗ
LAMBO

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡ. ΔΥ. ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ ΔΑ. Παπακώστα

ΗΜΕΡΟΜ. 10-2-81

ΑΡΙΘ. 30254

ΚΟΡΣΕΔΕΣ Τουαλέττας
Κορσέδες Παχυσαρκίας Μονοκόματοι

ΣΟΥΤΙΕΝ ΕΛΑΣΤΙΚΑ ΜΟΝΙΕΡΝΑ

Τελευταία Παρισινά Μοντέλλα τελείας εφαρμογής.

Επίσης Ζώνες υγείας, Στομάχου, Σηλάγγνων, έγκυμοσύνης
και Μετεγχειρητικές.

Διά τας Κυρίας Ίδιαίτερον διαμέρισμα

Δοκιμαί και εφαρμογαί υπό ειδικής Κυρίας επί πολλά έτη
άσχοληθείσης εις Παρισίους.

Διά Κυρσούς και Φλεβίτιδα κάλτσες ελαστικές έντελώς αδιό-
ρατες τελευταίας παραλαβής εις τὸ :

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ - ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ. 52-673 ΚΑΙ 52-674

Ζητείτε μιὰ πούδρα ιδεώδη;
είναι ἡ πούδρα Mystikum,
τοῦ Scherk.
Κυτία Δοχ. 80.- καὶ 50.-.

ΜΑΘΗΜΑ ὁμορφιῆς

Πρέπει ν' ἀρχίσετε ριζικά τὴν περιποίησιν τῆς ἐπιδερμίδος;
Καθαρίσατέ τὴν προσεκτικὰ μὲ τὴν Λοσιὸν προσώπου Scherk!
Καὶ κατόπιν διαβάσατε τί σὰς λέγει τὸ βιβλιαράκι ποὺ εἶναι
στὴ φιάλη: Ὅτι μόνον ἡ μέχρι τοῦ βαθοῦ τῶν πόρων καθα-
ρισμένη ἐπιδερμὶς μπορεῖ ν' ἀνανεωθῇ! Καὶ νὰ γίνῃ ὡραία!
Αὐτὸ θα τὸ ἐπιτύχετε μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Λοσιὸν προσώπου
Scherk. Τιμαί: Δοχ.: 175.-, 90.-, 55. καὶ 35.-.

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΜΑΡΤΙΟΣ 1939

ΑΡΙΘ. 3

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ἡ διεθνὴς συνεννόησις κατήντησε δύ-
σκολη ἔνεκα τῆς κακῆς οἰκονομικῆς κα-
τάστασεως τοῦ κόσμου, καὶ οἱ οἰκονομι-
κὲς σχέσεις εἶναι δύσκολες, διότι δὲν ὑ-
πάρχει διεθνὴς συνεννόησις. Γιὰ νὰ βγοῦ-
με ἀπὸ τὸν φαῦλον αὐτὸν κύκλον, πρέ-
πει νὰ θυμηθοῦμεν, ὅτι ἡ διεθνὴς συνεν-
νόησις εἶναι ἔργον τῶν κυβερνήσεων καὶ
ὅτι αἱ κυβερνήσεις ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὴν
κοινὴ γνώμη. Γιὰ νὰ γίνῃ ὅμως αὐτό,
πρέπει νὰ ἔχῃ κάτι νὰ πῇ ἡ κοινὴ γνώμη,
καὶ νὰ ξέρῃ πῶς θὰ εἰσακουσθῇ. Λοιπὸν
καὶ οἱ γυναῖκες κάτι θὰ εἶχαν νὰ ποῦν,
ὅσον ἀφορᾷ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα,
κι' ἂν τὰ ποῦν καλὰ, ὁ κόσμος θὰ τὶς ἀ-
κούσῃ.

Λέγοντας «οἰκονομικὴ δύναμις τῆς γυ-
ναίκας», δὲν ἐννοοῦμεν πῶς λογαριάζον-
ται ὡς ἰσχυρὸς παράγων, ποὺ κερδίζει
 χρήματα—σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα προέχει ὁ
ἄνδρας—ἀλλὰ ἐννοοῦμε μιὰ εἰδικὴ δύνα-
μι, ποὺ χρειάζεται μερικὲς ἐξηγήσεις.

Ὁλόκληρη ἡ οἰκονομικὴ κίνησις διεξά-
γεται σὲ δυὸ χωριστὰ πεδία, στὴ παρα-
γωγὴ καὶ στὴ κατανάλωσις. Τὰ δυὸ αὐ-
τὰ βασίλεια δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ χωρισμέ-
να. Ὁ πρωτογενὴς ἄνθρωπος παρήγαγε
μόνος τοῦ ἐκείνου, ποὺ χρειάζονταν, ἐφαρ-
μόζοντας μάλιστα τὸν πρῶτον κανόνα
τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου: τὴν ἀνώτατη δη-
λαδὴ ἀπόδοσι μὲ τὴν ἐλάχιστη προσπά-
θειαν.

Δὲν ἄργησεν ὁ ἄνθρωπος ν' ἀνακαλύ-
ψῃ καὶ τὸν δευτέρον οἰκονομικὸν κανό-

να, τὸν τῆς εἰδικεύσεως καὶ τῆς διανο-
μῆς τῆς ἐργασίας. Ἐκτοτε δὲν ἀντεπε-
ξέρχεται μόνος τοῦ σὲ ὅλες τὶς ἀνάγκες
του, ἀλλὰ εἰδικεύεται στὴ παραγωγὴ ἐ-
νὸς ὀρισμένου εἶδους, καὶ ἀνταλλάσσει
τὰ ὑπ' αὐτοῦ κατασκευαζόμενα μὲ ἄλλα
εἶδη, ποὺ παρήγαγον ἄλλοι εἰδικοί.

Ἡ ἀνταλλαγὴ αὐτὴ τῶν προϊόντων ἔγι-
νε πολὺ πιὸ εὐκολή, ἀφ' ὅτου ἐπενόησαν
οἱ ἄνθρωποι τὰ χρήματα. Ὁ παπουτῆς
λ. χ. πωλοῦσε τότε τὰ παπούτσια τοῦ σὲ
ὅσους τοῦ ἔδιδαν χρήματα, καὶ ὅχι μόν-
ον σ' ἐκείνους, ποὺ εἶχαν νὰ τοῦ δώσουν
εἶδη, ποὺ χρειάζονταν. Ἐξ ἄλλου, ὅ-
ταν εἶχε μαζέψῃ ἓνα ἄρκετὰ μεγάλο
ποσόν, μπορούσε νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἐρ-
γάζεται, ἔστω καὶ ἂν δὲν παρουσιάζον-
ταν ἀμέσως ἀγοραστής. Τὰ χρήματα ἐ-
πομένως προήγαγον μὲν τὴν κατανο-
μὴν τῆς ἐργασίας, ἔγιναν ὅμως ἓνα
στοιχεῖον μὴ ἀσφαλὲς μεταξὺ τῆς πα-
ραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως. Ὅχι
μόνον δὲν καταναλίσκει ὁ παραγωγὸς
ἐκεῖνα, ποὺ παράγει, ἀλλ' ἀπὸ τότε ποὺ
δὲν ἐργάζεται πιά γιὰ τοὺς λίγους
γνωστούς του, ἀλλὰ γιὰ πολλοὺς ἀγνώ-
στους—χάρις στὴ συναλλαγὴ μὲ χρήμα-
τα—δὲν ἔχει πιά τὴν ἀσφάλεια, ὅτι ἡ ἐρ-
γασία τοῦ θ' ἀμειφθῇ σύμφωνα μὲ τὴν
ἀξίαν τῆς. Ἡ παραγωγὴ αὐτὴ, ποὺ προ-
ορίζεται γιὰ ἀγνώστους, λέγεται παρα-
γωγὴ τῆς ἀγορᾶς.

Ἀπὸ συνήθεια μιλοῦν γιὰ τὸν ἄνδρα
ὡς καταναλωτὴν, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ποῦν

καταναλωταί είναι άνδρες και γυναίκες και να ξεχωρίζουν την καταναλωτριά. Γιατί ή γυναίκα κυρίως κρατεί στο χέρι της τη χρήση, που θα γίνη με το χρήμα. Άκριβείς στατιστικές είναι δύσκολο να γίνουν, ως τόσο είναι βέβαιον ότι τὰ τρία τέταρτα τῶν γενικῶν ἐσόδων ἑνὸς λαοῦ περνοῦν ἀπὸ τὰ χέρια τῶν γυναικῶν. Θὰ νοιώσωμεν πιὸ συγκεκριμένα, τί εἶναι αὐτὴ ἡ οἰκονομικὴ δύναμις τῶν γυναικῶν, ἐὰν μελετήσωμεν τὶς μεταβολές, πού ὑπέστησαν κατὰ τὸν ροὺν τῶν αἰώνων τὰ καθήκοντα τῆς νοικοκυρᾶς.

Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς καλῆς νοικοκυρᾶς ἦσαν πρὸ ἑκατὸ ἐτῶν νὰ ξέρη νὰ ἐκτελῇ μόνη τῆς ὠρισμένες δουλειές: τὸ μαγεῖρεμα, τὸ ζύωμα, τὴν πλύση, τὸ ράψιμο ἀσπρορρούχων καὶ φορεμάτων, τὴν παρασκευὴν τροφῶν, σαπουνιοῦ, κεριῶν κ.λ.π., καὶ νὰ εἶναι ὅλην τὴν ἡμέρα ἀπασχολημένη μετὰ τὶς ἐργασίες αὐτές. Οἱ ἀνακαλύψεις ὅμως, ἡ μηχανὴ καὶ ἡ κατανομή τῆς ἐργασίας, ἔθιξαν λίγο λίγο καὶ τὸ δικό της βασίλειο. Ὁρισμένες δουλειές ἔχουν καταργηθῇ ἀπὸ τὸ σπίτι, γιατί ἐκτελοῦνται ταχύτερα, καλῆτερα καὶ φθηνότερα ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, στὸ ἐργοστάσιο.

Τὰ πολλὰ ὑπάρχοντα πλυντήρια, τὰ ἐργαστᾶσια τροφῶν, κονσερβῶν, ἐτοίμων ἐνδυμάτων, τὰ πλεκτήρια, τὰ ζαχαροπλαστεία, τὰ ἀρτοποιεῖα καὶ τόσα ἄλλα, ἀφίνουν στὴ νοικοκυρὰ πολλές ὥρες διαθέσιμες. Ἐπειτα τῆς παρέχει τὸ Κράτος ἡ οἱ δημοτικὲς ὑπηρεσίες φωταερίου, ἠλεκτρισμό, τρεχούμενο νερό. Καὶ σήμερὰ ἔχει ἕνα σωρὸ μηχανήματα, πού κάνουν μιὰ ἐργασία σὲ λίγα λεπτά, γιὰ τὴν ὁποία χρειάζονταν ἄλλοτε ὥρες: ἠλεκτρικὲς σκουῖπες, παρκετίνες κ' αὐτὸ τὸ ἠλεκτρικὸ σίδερο· ὅλα αὐτὰ εἶναι κερδισμένος χρόνος. Ἡ μοντέρνα νοικοκυρὰ ἀφ' ἑτέρου τροποποιή-

σε κατὰ τὴν ἀντίληψί της τὸ τί ἀποτελεῖ ἕνα καλῶς διευθυνόμενο σπίτι. Χωρὶς καμμιά οὐσιαστικὴ θυσία παραχωρεῖ ἕνα σωρὸ συμβατικὲς δουλειές σὲ ἄλλους κ' ἐπομένως δὲν τῆς μένουν πολλές ἀπὸ τὶς ἐργασίες ἐκεῖνες, πού καταπονοῦσαν ἄλλοτε τῆς γυναικῆς τὸν περισσότερον χρόνον. Γι' αὐτὸ θρίσκεται σήμερὰ σ' ἄλλοιῶτικη θέσι ἀπὸ τὴν πρὸ ἑκατὸ χρόνων ἀδελφή της.

Ἐὰν λ. χ. νοικοκυρὲς τοῦ 1839 ἐχρειάζονταν σκεπάσματα κρεβατιοῦ, θὰ ἐπλεκαν αὐτὲς καὶ οἱ κόρες τους μετὰ τὸ βελονάκι ἀρκετὰ τετράγωνα. Τὸ μόνον ἀποτέλεσμα γιὰ τὴν οἰκονομικὴ θέσι τῆς ἀγορᾶς θάταν μιὰ αὐξανόμενη ζήτησις κλωστής. Ἡ μεταποίησις ὅμως τῆς κλωστής αὐτῆς σὲ κουβέρτες ἐγίνονταν στοὺς τέσσαρες τοίχους τοῦ σπιτιοῦ καὶ δὲν εἶχε καμμιά οἰκονομικὴ ἐπίδρασι. Ἐὰν ὅμως ἡ κυρία τοῦ 1939 ἀποφασίσῃ νὰ κάμῃ οἰκονομία στὶς κάλτσες της καὶ νὰ περπατῇ τὸ καλοκαίρι μετὰ γυμνά πόδια, καὶ μετὰ τὰ χρήματα πού θὰ οἰκονομήσῃ, ἀγοράζει ἕνα ὁμορφο κρετὸν γιὰ σκέπασμα τοῦ κρεβατιοῦ της, ἡ φόρεμα, ἡ ἀλλαγὴ αὐτῆς θὰ ζημιώσῃ κάπως τὴ καλὸς πλεκτικὴ ὑπὲρ τῆς ὑφαντικῆς βιομηχανίας. Τὸ ἴδιο θὰ συμβῇ, ἐὰν πολλές γυναῖκες ἀποφασίσουν νὰ καταργήσουν τὸ καπέλλο καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ προμηθευθοῦν εἶδη ἐπιπλώσεως ἢ ἄλλο τί. Ἡ ἐπίδρασις θὰ γίνη ἀμέσως αἰσθητὴ καὶ στὰ καπελλάδικα καὶ στὰ ἐπιπλοπωλεῖα. Ἡ προτίμησις στὴν ἀμφίεσι των γιὰ τὸ ἕνα ἢ ἄλλο ὕφασμα, λ. χ. γιὰ τὰ ὕφαντά, μπορεῖ νὰ ἔχῃ εὐεργετικὰ ἢ ὀλέθρια ἀποτελέσματα στὸ ἕνα ἢ ἄλλο ἐργοστάσιο, ἀναλόγως τῆς καταναλώσεως, ἢ μὴ τῶν προϊόντων.

Ἡ γυναίκα ἐπηρεάζει ἐπομένως τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, ἔστω καὶ ὅταν φαίνεται, ὅτι ἱκανοποιεῖ μόνον μικρὲς ιδιοτροπίες, καὶ καλὸν εἶναι νὰ τὸ ξέρη.

Στήλη Εἰρήνης

Ἐὰν ὅλες οἱ μητέρες τοῦ κόσμου... Εἰς τὴν ἑφημερίδα «Ἀφύπνις τῶν Λαῶν» δημοσιεύει ἡ κυρία Κλημεντίνα Μπαρτεζ τὴν ἐξῆς ἐκκλησίαν πρὸς τὶς μητέρες, γιὰ νὰ προσπύσῃ τὴν εἰρήνην:

«Εἰπέτε εἰς ὅλους τοὺς παραλογιζομένους ἄνδρας, ὅτι εἴσθε πρὸ παντὸς γυναικὸς καὶ μητέρες· εἰπέτε τους, ὅτι γεννηθήκατε γιὰ ν' ἀγαπᾶτε καὶ νὰ δημιουργήτε τὴν ζωὴν· δὲν μπορεῖ ἡ φωνή σας ν' ἀκουσθῇ μέσα στὶς κραυγὰς τοῦ μίσους, οὔτε νὰ συμπράξῃτε στὰ ἔργα τοῦ θανάτου. Εἰπέτε τους, ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν βίαν καὶ τὶς σφαγὰς ὑπάρχουν καὶ ἄλλες λύσεις, ὅτι δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ παραδίδουν οὔτε τὴν ἐλάχιστην περίστασιν σωτηρίας... Εἰπέτε τους, ὅτι ἀνυπομονεῖτε νὰ ἰδῆτε ἐπὶ τέλους ἄνδρες μετὰ φηλὸν τὸ φρόνημα καὶ ἀληθινὰ εἰρηνοφίλους, νὰ λάβουν τὴν πρωτοβουλία σοβαρῶν καὶ λογικῶν διαπραγματεύσεων καὶ ν' ἀνοίξουν τὴν ὁδὸν σὲ μιὰ διεθνὴ οἰκονομικὴ συνεννόησιν, δασυζομένην στὸν ἀφοπλισμὸν.

Πρέπει ν' ἀγωνισθῇτε γιὰ τὰ παιδιὰ σας, γιὰ τὰ παιδάκια ὅλων τῶν μητέρων, ν' ἀγωνισθῇτε ὡς τὸ τέλος. Ὡς τώρα ἀγωνισθήκατε γιὰ νὰ τοὺς δώσετε γερὸ σῶμα, ἀγνὴ ψυχὴν, καρδιὰ τίμια· ἀγωνισθεῖτε τώρα γιὰ νὰ μπορέσουν πραγματικὰ τὰ παιδιὰ σας νὰ ζήσουν τὴν ζωὴν τους καὶ ν' ἀκολουθήσουν τὴν μοῖραν τους. Ἐὰν δὲν ἀγωνισθῇτε, ἐὰν δὲν διακηρύσσετε παντοῦ καὶ πάντοτε τὸν διακαὴ σας πόθον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, προσέξατε: οἱ προσπάθειες γιὰ τὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν σας θὰ καταστραφούν γρήγορα, ἡ ζωὴν, πού τὴν ἐδώσατε σεῖς, θὰ ἐξαφανισθῇ, τὰ ὡραῖα σώματα τῶν υἱῶν σας θὰ ἐξαφανισθοῦν καὶ μαζί μετὰ τὰ σώματα, καὶ οἱ ψυχὲς τους, οἱ ἐλπίδες καὶ οἱ πόθοι σας...

Σκεφθεῖτε τὶς ἀπαίσιες σκηνὲς τῶν μαχῶν, τὰ σπασμένα κρανία, τὰ χυμένα σπλάγχνα, τὶς φοβερὲς πληγὰς, ἀκούσατε στὸ τελευταῖον ψυχωρᾶγμα τὴν φωνούλα τους «Μαννούλα, μαννούλα

μου!...» Βρεῖτε σὲ ὅλη αὐτὴ τὴ φρίκη τὴ δύναμι ν' ἀντισταθῇτε καὶ νὰ φωνάξετε δυνατὰ γιὰ τὰ παιδιὰ σας, γιὰ ὅλους: «Ἄς ἀγαπήσωμε τὴν ζωὴν, ἃς τὴν προστατεύσωμεν, ἃς ἀπομακρύνωμεν ἀπ' αὐτὴν κάθε παγίδα, κάθε ἐνέδρα. Ἄς τὴν φρουρήσωμε μετὰ πάθος· ἃς πολεμήσωμεν ὅλους ἐκείνους, πού θὰ τὴν θυσιάσαν, χωρὶς νὰ ἔχουν ἐξαντλήσει ὅλα τὰ μέσα γιὰ νὰ τὴν σώσουν!»

Ἡ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Κατ' αὐτὰς προβαίνουν στὴν Ἀγγλίαν σὲ μιὰ μεθοδικὴ ἐνέργεια γιὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, ἐν περιπτώσει πολέμου. Καταγράφονται δηλαδὴ τὰ ρηπίτια, ὅπου οἰκογένειες, ἰδιῶτες, μποροῦν νὰ παρέχουν ἄστυλον σὲ παιδιὰ τῶν πόλεων, πού κινδυνεύουν ἀπὸ ἐναερίους βομβαρδισμούς. Πρόκειται γιὰ τρία ἑκατομμύρια παιδιῶν, πού πρέπει ν' ἀπομακρυνθοῦν τὸ ἕνα ἑκατομμύριο ἀφορᾷ μόνον τὸ Λονδίνον. Χιλιάδες «ἐπισκέπτες κ' ἐπισκέπτριες» στρατολογημένες ἀπὸ τὶς τοπικὰς ἀρχὰς καὶ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας, περιέρχονται τὰ χωριά γιὰ νὰ βροῦν τὰ κατάλληλα καταλύματα. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας ἐπληροφόρησε δι' ἐγκυκλίου τοὺς ἰδιοκτῆτας, ὅτι θὰ λαμβάνουν γιὰ ἕνα παιδί πού θὰ δεχθοῦν 10,6 σελίνια τὴν ἐβδομάδα καὶ γιὰ κάθε πρόσθετο παιδί 8,6 σελίνια.

Ἡ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ τῶν μελῶν τοῦ Ε. Σ. Ε. ὠρίσθη διὰ τὴν 19ην Ἀπριλίου, ἡμέραν Τετάρτην, εἰς τὴν αἰθούσαν τοῦ Συλλόγου Ὁφελίμων Βιβλίων.

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ! Διαβάσετε καὶ διαδίδετε μετὰ φανατισμὸν τὴν «Ε λ λ η ν ἰ δ α». Εἶναι τὸ μόνον περιοδικὸ πού ἀσχολεῖται ἀποκλειστικῶς μετὰ ζητήματα τῶν γυναικῶν.

Luigi Antonelli

Οἱ τρεῖς μνηστήρες τῆς Μιράντας

Δέν θά σᾶς εἶναι, θέβαια, ἄγνωστο τὸ ὄνομα Πάρσλοβ. Κάπου τὸ εἶδατε γραμμένο, κάπου τὸ διαβάσατε.... καὶ ξέρετε ποῦ; Στὶς μεγάλες τοικοκολλημένες διαφημίσεις, ὅπου μέσα σ' ἓνα ὠραῖο τοπεῖο, ἓνα ὁμορφο κορίτσι, μὲ κόκκινο κεφαλόδεμα καὶ μὲ σαγηνευτικὸ χαμόγελο, κόβει θερύκοκα ἀπὸ μιὰ μεγάλη θερυκοκιά. Κάτω ἀπὸ τὴν εἰκόνα αὐτὴ θά διαβάσετε μὲ μεγάλα γράμματα:

«Μαρμελάδα Πάρσλοβ».

Εἶναι ἀλήθεια, πῶς οἱ ἄνθρωποι, ποὺ ἐργάζονταν στὴν ἐπιχείρησι τοῦ Πάρσλοβ δὲν εἶχαν λόγους νὰ εἶναι πολὺ γελαστοί· ἐξαίρεσιν ἔκανεν ὁ ἰδιαίτερός του γραμματέας, ὁ κύριος Ντάβισον.

Ὁ Πάρσλοβ δὲν ἦταν πάντοτε τόσο πολὺ πλούσιος· εἶχε ὅμως ἀνέκαθεν ἀρκετὰ χρήματα γιὰ νὰ κάνῃ στὸ σπίτι του μεγάλες συναναστροφές, πρὶν ἀκόμη μάθῃ νὰ μὴ γίνεται γελοῖος στὶς ὑποδοχές αὐτές. Ὁ Ντάβισον λοιπὸν εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἀνατροφή του καὶ τὸ ἔκαμε μὲ ἀρκετὴ λεπτότητα καὶ τάκτ. Τοῦ ἔδειξε πῶς νὰ τρώῃ, πῶς νὰ μιλῇ σωστά, ἐπίσης πῶς νὰ ντύνεται, πῶς νὰ φέρεται πρὸς τοὺς ὑπηρετές του, ἐν γένει ὁ Ντάβισον τὸν ἔμαθε νὰ ζῇ.

Αὐτὸς ὁ Πάρσλοβ ἦλθε λοιπὸν ἓνα πρωὶ στὸ γραφεῖό του, ὅπου ἦταν κι' ὁ ἄλλος γραμματέας του. Ἐκάθισε μὲ σοβαρό, σχεδὸν μ' ἐπίσημο ὕφος στὴ θαθειὰ πολυθρόνα του.

—Ντάβισον, εἶπε, δὲν βρῖσκεις πῶς ἡ κόρη μου Μιράντα εἶναι ἀκόμα πολὺ μικρὴ;

—Πράγματι, εἶναι πολὺ νέα, ἀπήντησεν ὁ γραμματέας.

—Μοῦ φαίνεται σὰν νᾶταν χθές ποὺ τὴν πῆγα στὸ πρῶτο χορὸ. Καὶ σήμερα —μὲ τὸ χονδρό του δάχτυλο ἔδειχνε τρεῖς ἐπιστολές, ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι—σήμερα λοιπὸν, φαντάσου, ἔλαβα μὲ τὸ ταχυδρομεῖο, οὔτε λίγες οὔτε πολλές, τρεῖς προτάσεις γάμου.

—Ἀπευθύνονται πρὸς τὴν δεσποινίδα Μιράντα;

—Ὅχι, ὄχι, σὲ μένα, ὅπως εἶναι καὶ τὸ σωστό! Ἦθελα νὰ ζοῦσε ἀκόμα ἡ συγχωρεμένη γυναίκα μου, γιὰ νὰ συζητοῦσα μαζί της. Ἡ μιὰ πρότασις εἶναι τοῦ Χάλινται...

—Ὁ Χάλινται εἶναι ἄνθρωπος πολὺ καθῶς πρέπει, εἶναι δυνατὸς στὰ σπύρ, παρετήρησεν ὁ Ντάβισον.

—Καλέ, τί λές; εἶπε καταθυμωμένος ὁ Πάρσλοβ, αὐτὸς ὁ δάσκαλος μὲ διακόσιες πενήντα λίρες τὸ χρόνο! Αὐτὸ μᾶς ἔλλειπε.... δὲν τρελλάθηκα! Τὰ δυὸ ἄλλα ὅμως γράμματα..., προσέθεσεν ὁ Πάρσλοβ κάπως ἐμφατικά, εἶναι ἀπὸ βαρῶνους!

—Ἀλήθεια; Τί περίεργη σύμπτωσης!

—Ἀκουσε καὶ παρὰ κάτω. Εἶναι καὶ οἱ δύο τῆς αὐτῆς ἡλικίας, κ' ἔχουν περίπου τὸ αὐτὸ εἰσόδημα—ὄχι καὶ πολὺ μεγάλο, μὰ σὰν λογαριάσω καὶ τὴν προῖκα ποὺ θὰ δώσω τῆς Μιράντας, εἶναι ὑπεραρκετά. Ὁ ἓνας εἶναι ὁ σὲρ Γεώργιος Φίρμπροκ, ὁ ἄλλος ὁ σὲρ Ἀνδρέας Ταγκαμήρ. Μὴ τυχὸν ξέρεις νὰ μοῦ πῆς τίποτε λεπτομέρειες γι' αὐτούς;

—Ναί, κύριε Πάρσλοβ, τοὺς γνωρίζω καὶ τοὺς δυὸ, τὸν ἓναν ἀπὸ τὴν Ὁξφόρδη, εἴμεθα ἐκεῖ συμμαθηταί, τὸν ἄλλον τὸν συναντῶ συχνὰ στὴ λέσχη. Εἶναι καὶ οἱ δυὸ ὁμορφοὶ νέοι κ' εὐγενεῖς.

—Αὐτὸ νὰ λέγεται, ἀφοῦ εἶναι βαρῶνοι. Θαρρῶ πῶς σοῦ τὸ εἶπα. Θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ ἐξετάσῃς ποῖα ἀπὸ τὶς οἰκογένειές τους εἶναι ἡ πιὸ παλῆ.

—Αὐτὸ μπορῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ καὶ τώρα. Οὔτε ὁ Φίρμπροκ, οὔτε ὁ Ταγκαμήρ ἀνήκουν σὲ παλῆ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένεια. Ὁ πρῶτος βαρῶνος Φίρμπροκ ἦταν χειρουργὸς καὶ ὁ πρῶτος βαρῶνος Ταγκαμήρ ἦταν μηχανικός, ἐπομένως οἱ δύο ὑποψήφιοι εἶναι μόλις οἱ δεῦτεροι βαρῶνοι στὴν οἰκογένειά τους.

—Καταλαβαίνω· εὐχαριστῶ, Ντάβισον. Λοιπὸν, τί πρέπει νὰ γίνῃ τώρα; Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ προτιμήσωμεν τὸν ἓνα καὶ ν' ἀφήσωμεν τὸν ἄλλον, ἢ δὲ Μιράντα δὲν μπορεῖ νὰ ἐκλέξῃ, εἶναι ἀκόμα τόσο νέα!

—Ἐχω μίαν ἰδέα, κύριε Πάρσλοβ. Ἴσως νὰ σκεφθήκατε καὶ σεῖς τὸ ἴδιο. Γράψετε στοὺς κυρίους αὐτοὺς, ὅτι σᾶς παρουσιάστηκαν συγχρόνως δυὸ ὑποψήφιοι. Τοὺς λέτε ἀκόμα, πῶς ἡ δεσποινὶς Μιράντα εἶναι ἀκόμα πολὺ μικρὴ καὶ νὰ σᾶς δώσουν ἓνα χρόνο καιρό. Τί εἶναι ἓνας χρόνος! Περνάει τόσο γρήγορα. Ὑστερα λοιπὸν ἀπὸ ἓνα ἔτος θὰ ἴδῃτε ποῖος ἀπὸ τοὺς δυὸ εἶνε ὁ πιὸ ἀξιὸς καὶ σὲ ποιὸν θὰ δώσετε τὴν προτίμησι. Τοὺς παρακαλεῖτε τότε καὶ τοὺς δυὸ νὰ ξαναπαρουσιασθοῦν.

Ὁ Πάρσλοβ χτύπησε τὴ γροθιά στὸ τραπέζι:

—Ἐχεις δίκην! εἶπε εὐχαριστημένος. Αὐτὸ θὰ κάμω.

Σηκώθηκε καὶ πῆγε στὸ παράθυρο.

—Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος! φώναξεν ὁλοθυμό. Ὅριστε, ἐκεῖνος ὁ ἡλίθιος ὁ Χάλινται, τὸν βλέπεις; σουλατσάρει μπρὸς στὸ σπίτι, μὴ τυχὸν θῇ ἡ Μιράντα καὶ τῆς μιλήσῃ. Σὲ παρακαλῶ, πῆγαινε, πές του, ὅτι αὐτὸ δὲν τὸ ἀνέχομαι.... μπά! ἄνθρωπος μὲ διακόσιες πενήντα λίρες!...

Στὶς δυὸ καλοσυνεταγμένες ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς βαρῶνους, κατέφθασαν ἀμέσως οἱ ἀπαντήσεις.

—Καλὰ γράφουν αὐτοὶ οἱ νέοι, εἶπεν ὁ Πάρσλοβ, ἀπλώνοντας τὰ γράμματα μπροστά του. Καὶ οἱ δυὸ ὑπόσχονται νὰ διακριθοῦν στὸ διάστημα τοῦ ἑνὸς χρόνου· εἶναι καὶ μετριοφρονες κ' ἐκεῖνο, ποὺ μ' ἀρέσει ἰδιαίτερος εἶναι, ὅτι ξέρουν πῶς νὰ φερθοῦν ἀπέναντί μου. Τώρα ἂς μὴ μᾶς ἀπασχολήσῃ πιά τὸ ζήτημα· ἔχει ὁ Θεὸς ὕστερα ἀπὸ ἓνα χρόνο.

Καὶ ὁ Χάλινται; ρώτησε ὁ Ντάβισον.

—Μὴ μοῦ μιλᾷς γι' αὐτὸν τὸ χυδαῖο, τὸν τιποτένιο. Νά, κύτταξε τὴν ἀπάντησί του: ἐξ κατεβατὰ ὅλο ἀνούσιες φλυαρίες. Δὲν διάβασα οὔτε τὰ μισά, οἱ ὑπηρετές ξέρουν τί ἔχουν νὰ κάμουν ἂν ξεμυτήσῃ ἀπ' ἐδῶ. Καὶ ἂν τὸν ξανατσακώσω νὰ περιφέρεται γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι, θὰ φωνάξω τὴν ἀστυνομία—ἴσως καὶ νὰ χειροδικήσω μόνος μου.

□

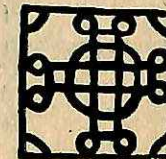
Ὑστερα ἀπὸ ὀχτῶ μέρες ὁ Πάρσλοβ, μπαίνοντας τὸ πρωὶ στὸ γραφεῖο, ἐζήτησε τὸ γραμματέα του. Τοῦ εἶπαν πῶς πῆγε ταξεῖδι.

Ὁ Πάρσλοβ ἔμεινε κατάπληκτος. Μὰ ὅταν ἐκάλεσε τὴν κόρη του, τοῦ εἶπαν πῶς κι' αὐτὴ ἔφυγε σὲ ταξεῖδι.

Κεῖνῃ τῇ στιγμῇ κατέφθασεν ἓνα τηλεγράφημα ἀπὸ τὸ Μπράιτον:

«Συχώρησέ με, μπαμπά, τώρα δὲ παντρευτήκαμε, στόπ. Τηλεγράφησε ἂν θὰ θελήσῃς νὰ μᾶς δεχθῇς, στόπ. Ἡ εὐτυχισμένη σου κόρη Μιράντα Ντάβισον.

Μετάφρ. Ε. Ρ.

JOSEPHINE BUTLER

Στη σειρά των «Ηρωϊκῶν Γυναικῶν», πού ἐγκαινιάσαμε στὸ τεύχος τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου, μὲ τὴ βιογραφία τῆς Harriet Beecher Stowe, πού ἔπαιξε τόσο σπουδαῖο, καὶ οὕτως εἰπεῖν, πρωταρχικὸ ρόλο στὴν ἀπελευθέρωσι τῶν σκλάβων καὶ στὴν κατάργησι τῆς δουλείας στὴν Ἀμερική, προβάλλει ὡς δευτέρα ἡ φωτεινὴ μορφή τῆς Ἰωσηφίνης Μπάτλερ. Ὁ βίος τῆς μᾶς παρουσιάζεται σήμερα περιβεβλημένος μ' ἕνα, θὰ ἐλέγαμε, παραμυθῆνιο πέπλο. Εἶναι ἡ σπουδαιότερα καὶ ἡ πιὸ θαρραλέα Ἀγγλίδα τοῦ δεκάτου ἑννάτου αἰῶνος, μὴ ἀπὸ τίς λίγες στὴν παγκόσμιον ἱστορία, πού διενήργησε μιὰ πνευματικὴ ἀναστάτῳσι σ' ἕνα ζήτημα, πού ἀφορᾷ τὰ πιὸ βαθειὰ ἀνθρώπινα προβλήματα καὶ τίς θεμελιώδεις ἀρχές τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Τ' ὄνομά τῆς συνδέεται μὲ τὴ μεγάλη σταυροφορία κατὰ τοῦ κρατικοῦ διακανονισμοῦ τῆς πορνείας, κατὰ τῆς ἀστυνομικῆς καὶ ἱατρικῆς ρυθμίσεως τοῦ «ἐπαγγέλματος» αὐτοῦ, ἐναντίον τῆς ταπεινώσεως καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ μιᾶς τάξεως γυναικῶν, ἐναντίον τῆς ἀδικίας, τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς διπλεύρου ἠθικῆς. Δὲν ἀρκέστηκε νὰ περιβάλλῃ τὰ θύματα τοῦ ἀθλίου αὐτοῦ συστήματος μὲ στοργή κ' εὐσπλαγχνία, δημιουργήσε καὶ μιὰ καινούρια θάσι σεξουαλικῆς ἠθικῆς καὶ μιὰ πιὸ ἀξιοπρεπῆ σχέσι μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Τὴν ἐποχὴ πού ἐμπήκεν ἡ Ἰωσηφίνη Μπάτλερ στὸν ἀγῶνα αὐτόν, ἦταν ἐντελῶς μόνη, δὲν εἶχε κανένα νὰ τὴν βοηθήσῃ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς καὶ τοὺς δικούς της. Ἐγίνεν ὁ στόχος κακοηθεστάτων ἐπιθέσεων ἐκ μέρους ἱατρῶν, διοικητικῶν ὑπαλλήλων, πολιτικῶν, καὶ ἐκ μέρους τοῦ τύπου. Μὰ ἡ πίστις τῆς γιὰ τὸν ἀγῶνα τὴν βοήθησε νὰ ὑψωθῇ πάνω ἀπ' ὅλα αὐτά. Βαθμηδὸν μόνον ἀπέκτησεν ὁπαδούς, πού τῆς ἦταν ἀπόλυτα ἀφοσιωμένοι. Ἀρχισαν καὶ σ' εὐρυτέρους κύκλους ν' ἀντιλαμβάνονται, πῶς ὁ ἀγῶνας τῆς ἦταν δίκαιος καὶ ἀναγκαῖος γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ, ἰδίως, ὅταν νεώτερες ἔρευνες στὸ ζήτημα τῆς ὑγιεινῆς ἀπεκάλυψαν τίς ζημίες καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ διακανονισμοῦ.

Ἡ Ἰωσηφίνα Γκραιὺ γεννήθηκε τὴν 13ην Ἀπριλίου τοῦ 1828 στὸ Mielfield Hill, τῆς κομητείας τοῦ Northumberland καὶ ἀπέθανε τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1906. Βίος μακρὺς, πού διήρκεσε σχεδὸν ὀγδόντα χρόνια. Ἡ κοινωνικὴ τῆς δράσις ὅμως συνεπτόχθη κατ' οὐσίαν μεταξὺ τῶν

σαράντα ἕως ἐξήντα τῆς χρόνων. Γιὰ τὴν ἀτομικὴ τῆς ζωὴ ἐλάχιστα εἶναι γνωστά. Ὅλα ὅσα ἐγράφησαν γι' αὐτήν, καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν καὶ ἀπὸ ἄλλους, ἀφοροῦν τὸ ἔργον τῆς. Μιὰ συστολὴ τὴν παρεμπόδιζε νὰ φανερώνῃ τὸ ἐνδόμυχό της ἐγὼ ἴσως ἐλατήριον τῆς συστολῆς αὐτῆς νὰ ἦταν τὸ βαθύ της θρησκευτικὸ αἶσθημα καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῆς, πού εἶχε κάνει σκοπὸν τοῦ βίου της. Ἰσως ὅμως νὰ πέρασε καὶ ἀπὸ κάποια ψυχικὴ περιπέτεια, νὰ εἶχεν ἀκούσει ἐσωτερικὰς φωνάς, πού τὴν ἐκαλοῦσαν.

Πάντως πρέπει νὰ ἐγγίζουμε τὰ πράγματα αὐτὰ μὲ πολλὴν ἐπιφύλαξιν, ἂν καὶ οἱ μεταγενέστερες γενεές ἔχουν ἴσως δικαίωμα νὰ γνωρίσουν πιὸ πολὺ αὐτὴν τὴν γυναῖκα, πού τὸ ἔργο της ἔχει τόση σημασία γιὰ ὅλο τὸ γυναικεῖον φῶλον.

Καὶ παιδί ἀκόμα, ὅταν ἦταν, πρὶν ἔλθῃ σ' ἐπαφὴ μὲ τὴ φτώχεια καὶ τὸ ἔγκλημα, τὰ ἐννοιωθέν αὐτὰ ἀσυνείδητα. Τὴν ἐθασάνιζε τὸ παμπάλαιο ἐρώτημα: πῶς συμβιβάζεται ἡ πίστις στὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν τόση ἀνθρώπινη ἀθλιότητα καὶ ἀτέλεια. Στὸ τέλος τοῦ 41ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῆς ἐβγήκε ἀπὸ τὸν ἥσυχον, ἤρεμον καὶ προφυλαγμένο βίον της, γιὰ νὰ γίνῃ προστάτις καὶ συνήγορος τῶν κοινῶν γυναικῶν καὶ συνάμα κατήγορος ἐθίμων καὶ προλήψεων αἰώνων, καὶ γιὰ νὰ ζητήσῃ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου, γιὰ τίς πιὸ περιφρονημένες μεταξὺ τῶν περιφρονημένων.

Πῶς συνέβηκε, ἡ γυναῖκα αὐτή, πού ἐξοῦσε ἀνάμεσα σ' εὐγενὲς καὶ ἠθικὸ περιβάλλον. πού δὲν ἀπεκόμισε ποτὲ καμμιὰ προσωπικὴ θλιθερὴ πείρα, νὰ φθάσῃ εἰς τὸ νὰ γίνῃ τραχὺς κατήγορος τῆς ἀνδρικῆς ἠθικῆς; Ἀσφαλὺς τὴν ἔφερεν ὡς ἐκεῖ τὸ βαθύ της θρησκευτικὸ αἶσθημα καὶ ἡ ἀποστροφή της πρὸς κάθε κακία καὶ ἀκολασία. Ἀλλὰ μὲ αὐτὰ γεννήθηκε ἀσφαλὺς μέσῃ τὸ αἶσθημα τῆς ἀλληλεγγύης μὲ τίς γυναῖκες ἐκεῖνες, ἀπὸ τίς ὁποῖες ἀφαιρέθηκεν ἡ γυναικεῖα τιμὴ καὶ ἀξιοπρέπεια.

Δὲν μπορούμε νὰ μιλήσωμε γιὰ τὸ ἔργο της, χωρὶς ν' ἀναφέρωμε τὴν ἀρμονικὴ συμβίωσι μὲ τὸν ἄνδρα της, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν πολυάκις ἠντλησε τὴ δύναμι νὰ πηροχωρήσῃ στὸν ἀγῶνα της. Ὁ Γεώργιος Μπάτλερ ἦταν κατ' ἀρχὰς προωρισμένος νὰ γίνῃ ἱερεὺς, κατόπιν

ὅμως ἐξέλεξε τὸ διδασκαλικὸ στάδιο, πρὸς τὸ ὁποῖον εἶχεν ἰδιαιτέραν κλίσιν. Εἶχε στερεὰ πίστι στὰ διδάγματα τοῦ Χριστοῦ καὶ στὴν ἠθικὴ δύναμι, πού ἀκτινοβολοῦν.

Ἡ Ἰωσηφίνα εἶπε κάποτε γιὰ τὸν ἄνδρα της πῶς σὲ ἡμέρες, πού ἡ θλίψις καὶ ἡ βαρυθυμία περιέβαλλαν τὴν ψυχὴ της σὰν ὁμίχλη, ἐκεῖνος μόνον κατάρθωνε νὰ τὴν στηρίξῃ καὶ νὰ τὴν ἀνυψώῃ πάνω ἀπ' ὅλα τ' ἀντίξοα.

Τὸ ζεῦγος Μπάτλερ ἔζησε τὰ πρῶτα χρόνια στὴν Ὁξφόρδη καὶ ἀπὸ τὴν ἀγνὴ καὶ προφυλαγμένη ἀτμόσφαιρά τοῦ πατρικοῦ τοῦ σπιτιοῦ, ἐμπήκεν ἡ νεαρὰ γυναῖκα ἐκεῖ σ' ἕνα ἀσύνηθες περιβάλλον. Δὲν διορίζονταν τότε ἐκεῖ συχνὰ παντρεμένοι καθηγηταί, ἔτσι θρέθηκε σ' ἕναν κύκλο ἀργένηδων καὶ γιὰ πρώτη φορὰ ἦλθε σ' ἐπαφὴ μὲ τὴ δίπλευρη ἠθικὴ. Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη εἶχεν ἐκδοθῇ ἕνα μυθιστόρημα τῆς συγγραφέως Γκάσκελλ, πού ἔθιγε τὸ πρόβλημα τῆς ἐξώγαμης μητέρας. Ἡ Ὁξφόρδη κατεδίκασε τὸ βιβλίον αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἔπρεπε νὰ γράφονται, ὅταν δὲ γίνονταν λόγος, φυσικά, ἐκρίνονταν ἄλλοιῶς τὸ ὀλίσιμα τῆς γυναίκας ἀπὸ τὴν παρεκτροπὴ τοῦ ἀνδρός. Μιὰ καθὼς πρέπει γυναῖκα, ἄλλως τε, δὲν ὤφειλε νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἔστω κι' ἂν ἄλλες γυναῖκες ἦσαν τὰ τραγικὰ θύματα μιᾶς τέτοιας καταστάσεως. Ἐνας νέος ἐδήλωσε ἐμπρὸς τὴν Ἰωσηφίνα, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἐπέτρεπε στὴ μητέρα του νὰ διαβάσῃ αὐτὸ τὸ βιβλίον.

Κοντὰ στίς θεώρητικὰς αὐτὰς συζητήσεις προσετέθησαν καὶ πραγματικὰ γεγονότα. Ἡ Ἰωσηφίνα Μπάτλερ πληροφορήθηκε τὴν ἀποπλάνησιν ἑνὸς νεαρωτάτου κοριτσιοῦ. Τόση ἦταν ἡ ταραχὴ τῆς, πού ἐπήγε σ' ἕναν διάσημο καθηγητὴ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ φωνάξῃ τὸν διαφθορέα καὶ νὰ τοῦ μιλήσῃ αὐστηρά. Ἐκεῖνος ὅμως τὴν ἀπέκρουσεν ἀπότομα: «Αὐτὰ τὰ ζητήματα δὲν πρέπει νὰ θίγονται· πρέπει ν' ἀφήνωμε τὰ πράγματα νὰ πηγαίνουν τὸ δρόμο τους». Ὑστερα ἄκουσε γιὰ μιὰ νέα μητέρα, πού καταδικάστηκε γιὰτὶ ἐσκώτῳσε τὸ παιδί της, ἐνῶ ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ παρέμεινε στὴν τιμητικὴν ἀκαδημαϊκὴν τοῦ θέσι.

Ἡ καρδιά της ἐπαναστατοῦσε γιὰ τὴν ἀδικία αὐτή, καὶ ἡ ἀνωτερότης τοῦ ἀνδρός της πολλάκις τὴν ἐβοήθησε νὰ ξανάβρῃ τὴν ψυχικὴ τῆς ἰσορροπία. Μετὰ ἕνα χρόνον μετετέθησαν οἱ Μπάτλερ στὸ Λίβερπουλ· ἐκεῖ παρουσιάσθηκαν πολλὰ περιστατικὰ πού ὥθησαν τὴν Ἰωσηφίνα στὴν κοινωνικὴ τῆς δράσι. Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη ἀρχίζε κάπως νὰ μεταβάλλεται ἡ

κοινωνικὴ ἀντίληψις γιὰ τὴ θέσι τῆς γυναίκας στὸ δημόσιο βίον. Ἡ Φλωράνς Νάιτινγκάιλ εἶχε δεῖξει στὴν Κριμαία πόση δημιουργικὴ δύναμις ὑπάρχει στὴ γυναῖκα. Στὴ φιλολογία ἐδρεψαν δάφνες ἡ Μπρόντες, ἡ Γάσκελλ, ἡ Ἐλισάβετ Μπράουνινγκ, ἡ Χαριέτ Μαρτινῶ. Στὴν πολιτικὴ ἔφερναν τίς σοσιαλιστικὰς ἰδέες στὸ πρῶτο πλάνο τὰ μυθιστορήματα τοῦ Ντίκενς, τοῦ Θάκερεϋ καὶ τοῦ Δισραέλι. Ὅλα αὐτὰ συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ κερδίσουν τὴν Ἰωσηφίνα, γιὰ τὸ κοινωνικὸν ἔργον.

Καὶ κατὰ πρῶτον ἐπεσκέφθη τὸ πτωχοκομεῖον τοῦ Λίβερπουλ, πού φιλοξενοῦσε τότε 5000 ἄτομα. Σ' ἕνα ὑγρὸ ὑπόγειον ἦταν τὸ τμήμα, ὅπου οἱ κοινὲς γυναῖκες ἦταν κακὴν κακῶς στιβαγμένες μαζὺ μὲ κατάδικους καὶ ἀστεγες. Πολλὲς ἦσαν θαιρετὰ ἄρρωστες καὶ πήγαιναν πρὸς τὸ θάνατον, χωρὶς καμμιὰ βοήθεια, καμμιὰ παρηγοριά. Ἡ Ἰωσηφίνα ἐπὶ γαίνε τακτικὰ καὶ τίς ἐβλεπε, ἐργάζονταν μαζὺ τους, προσπαθοῦσε νὰ ἐυπνήσῃ στὴν ψυχὴ τους τὸν πόθον νὰ ἐπανέλθουν στὴν τακτικὴ ζωὴ. Στὴν ἀρχὴ τὴν περιγελοῦσαν, ἀλλὰ σιγὰ σιγὰ ζητοῦσαν πολλὰς τῆς βοήθειά της. Ἡ Ἰωσηφίνα ἐπῆρε τότε μερικὰς στὸ σπῆτι τῆς, γιὰτὶ δὲν ὑπῆρχε κανένα ἄσυλον γιὰ ἀστεγες γυναῖκες, καὶ ὅταν δὲν ἐπαρκοῦσε πιά ὁ χώρος, ἐνοίκιασε ἕνα γειτονικὸ σπῆτι.

Ἀντελήφθη συνάμα καὶ τὴν ἐντελῶς ἀνεπαρκὴ περίθαλψιν τῶν ἐνδεῶν στὰ πτωχοκομεῖα καὶ νοσοκομεῖα. Στὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου της περὶ «Γυναικεῖας ἐργασίας καὶ γυναικεῖου πολιτισμοῦ» (1869) γράφει τὰ ἑξῆς:

«Βέβαια, τὸ βασίλειον τῆς γυναίκας εἶναι τὸ σπῆτι. Ἀλλὰ ὁ πλατὺς δημόσιος βίος χρειάζεται κι' αὐτὸς τὴν ἐπίδρασί της, ὅπως καὶ τὸ σπῆτι. Ὅταν θὰ τῆς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ μορφωθῇ περισσότερο, τότε μόνον θ' ἀναπτύξῃ ὅλη τὴ δύναμι καὶ τὴν ἀξιοπρέπειά της».

Ἡ Ἰωσηφίνα διεῖδε ἀπὸ τότε ὅτι μιὰ πλημμελὴς ἀνατροφή καὶ μόρφωσις τῆς γυναίκας οδηγεῖ στὴν ἐξαθλίωσιν καὶ ἀνηθικότητα. Ἐννοιωθέν ὅτι καὶ ἡ δυσμενὴς ἐπαγγελματικὴ τῆς θέσις εἶχεν ὡς αἰτία, ὅτι δὲν εἶχε συνήγορον στὸ κοινοβούλιον. Ἦταν ἀπὸ τίς πρῶτες πού ἐξήτησε τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου γιὰ τὴν γυναῖκα καὶ πού ὑπέγραψε τὸ περίφημον ὑπόμνημα τοῦ Τζῶν Στούαρτ Μίλλ.

Ὅλα ὅμως αὐτὰ δὲν ἦσαν παρὰ προοίμια. Τὸ ἐξαιρετικόν, τὸ ἡρωϊκόν τῆς δράσεώς της ἀρχισε μὲ τὸν πόλεμό της κατὰ τοῦ διακανονισμοῦ τῆς πορνείας καὶ κατὰ τῆς διπλεύρου ἠθικῆς.

Η πορνεία υπήρξε πάντοτε και σε όλες τις εποχές. 'Επί αιώνες την έθεωρούσαν ως αναγκαίον κακό. Με το γαλλικό σύστημα ενεγράφονταν οι κοινές γυναίκες σε καταλόγους και η αστυνομία τους έδιδε την άδεια να μετέρχωνται το «επάγγελμά» τους. 'Αλλα κράτη ακολούθησαν το γαλλικό σύστημα, μεταξύ αυτών και η 'Αγγλία. Την καταπολέμησι του νόμου αυτού έκαμεν η 'Ιωσηφίνα Μπάτλερ σκοπόν του βίου της. Το 1866 έγραφε: «'Από συζήτησι στο κοινοβούλιο έμαθα πως το φρικτό αυτό σύστημα κερδίζει έδαφος και στην 'Αγγλία. 'Ο κίνδυνος όρθώνονταν μπροστά μου σαν ένα μαύρο σύννεφο. "Ήμουν απέλπισμένη, δύσθυμη..., αλλά από τότε είχα το προαίσθημα πως είμαι έντεταλμένη να έναντιωθώ σ' αυτό το κακό. Δεν μπορούσα να λυτρωθώ από το αίσθημα του φόβου, ότι έπρεπε να περάσω μέσα από το μαύρο σύννεφο».

Στο ήμερολόγιό της γράφει:

«'Εάν δεν είχα άμφιβολίες, κι' αν ήξερα θετικά πως ο Θεός ζητεί από μένα αυτόν τον άγώνα, θα θυσιάζα όλόκληρο το έγώ μου. Διαβάζω όλα όσα μου στέλλουν για το ζήτημα αυτό και θυμούνται όσα είχα ακούσει άλλοτε για τις όλεθριες συνέπειες του συστήματος: την απέλπισία των καταφρονημένων αυτών γυναικών, πού, μήπως δεν σταυρώθηκε και γι' αυτές ο Σωτήρας! Και πόσο σκληροί και θάρσαροι γίνονται εκείνοι που εφαρμόζουν το σύστημα».

Η κίνησις άρχισε τότε να έυπνᾷ το ένδιαφέρον του κόσμου. Το 1869 ιδρύθησαν ένας άνδρικός κ' ένας γυναικείος σύλλογος για την καταπολέμησι του νόμου, και οι δυο έδρασαν από κοινού, ως την τελική νίκη που έπληθε στην 'Αγγλία το 1886.

Μιά διακοίνωσι του γυναικείου συλλόγου λέγει τα έξης:

«Διαμαρτυρόμεθα έναντίον ενός νόμου, που παραβιάζει το σύνταγμα, γιατί καταργεί την προστασία του ατόμου, ειδικώς της γυναίκας, και διότι παραδίδει την τιμή και την έλευθερία της στην αστυνομία...

'Επειδή ο νόμος προσβάλλει την αξιοπρέπεια των γυναικών, όφείλομεν ήμείς, οι προστατευόμενες γυναίκες να στραφώμεν με άλληλεγγύη προς τις αδελφές μας, που κινδυνεύουν, γιατί τους γίνεται διπλό άδικο, και στην ιδιότητά τους ως 'Αγγλίδες πολίτιδες και στην τιμή τους ως γυναίκες. Η άγανάκτησι για έναν θεσμό, που χάριν παρεκτρεπομένων άνδρων δημιουρ-

γει μια τάξι γυναικών σκλάβων, μάς ώθει να γίνωμε συνήγοροί τους.

Η άδικία είναι άνήθικη, η καταπίεσις είναι άνήθικη, ο παραγκονισμός των αδυνάτων χάριν των ισχυρών είναι άνήθικος, και όλα αυτά αντιπροσωπεύονται στο σύστημα του διακανονισμού....

Κανείς δεν είχε ως τώρα ειπή τη γνώμη του, πως θα επιδράση ο νόμος αυτός στην κοινωνία. Το σύνταγμα εξασφαλίζει σε όλους τους πολίτες την άτομική έλευθερία και ίσοκτησία. Τους προστατεύει από αυθαίρετες συλλήψεις και διαρπαγές. 'Ακριβώς όμως αυτών των θεμελιωδών αρχών, που τις έξύμνησαν όλοι οι ιστορικοί και νομικοί, παραβιάζεται και το γράμμα και το πνεύμα με το νόμο του διακανονισμού. 'Ο νόμος αντίκειται στο σύνταγμα, γιατί επιτρέπει να εκδίδονται απόφάσεις εύρυτάτων συνεπειών, χωρίς διαδικασίαν. Η τιμή των γυναικών είναι μεγίστης σημασίας διά το κράτος, είναι δε άδικον να εκτίθεται σε θαρρείς και άτιμωτικές κυρώσεις το φύλον που γίνεται θύμα της άκολασίας, ενώ το έτερον φύλον, που πτάει κατά κύριον λόγον, μένει άτιμώρητο....».

Καθ' όλον τον χρόνον των έμπαθών συζητήσεων και στο κοινοβούλιο και στην κοινωνία, η 'Ιωσηφίνα ήτο ο στόχος ύβρεων και συκοφαντιών. Στα μάτια των αντιπάλων της ήταν χειρότερη από την πιο χυδαία γυναίκα, που υπερήσπιζε. Είναι αδύνατον να παρακολουθήση κανείς σε όλες τις λεπτομέρειές του τόν άγώνα αυτόν κατά του άγγλικού νόμου περί διακανονισμού, που διήρκεσε δέκα έπτά χρόνια. Μόνον το 1873 έγιναν στην 'Αγγλία 200 δημόσιες συγκεντρώσεις και 15 συνέδρια, στα όποια έλαβε μέρος η 'Ιωσηφίνα Μπάτλερ. Είχε την ασάλευτη πίστι, ότι το φαινομενικώς άπόρρητο σύστημα μπορούσε να γκρεμισθῇ και δεν έπαυε να δημοσιογραφῇ. Στο περιοδικό «Παραβιασμένο Σύνταγμα» έγραφε: «'Ενα κράτος, που ιδέν σέβεται τη γυναίκα, δεν μπορεί να προκόψῃ. 'Ας μη μάς είποῦν, ότι ο νόμος άφορᾷ μόνον τις κοινές γυναίκες. Οι νόμοι δεν γίνονται μόνον για τους ένόχους, πρέπει να προστατεύουν και τους άθώους από μιάν άδικη και ψευδή καταγγελία.

Οι πλούσιοι και οι εύγενείς δεν κινδυνεύουν, όταν καταργείται η τακτική διαδικασία. 'Όσο δεν μπορούν να κατηγορούνται άδίκως επί κλοπῇ, άλλο τόσο προστατεύονται οι γυναίκες της τάξεως αυτής από του να χαρακτηρισθούν

ως κοινές. 'Εκείνες που έπιστρέφουν τη νύχτα στο σπίτι τους με το δικό τους άμάξι, δεν κινδυνεύουν να ένοχληθούν. Τι γίνονται όμως οι γυναίκες της έργατιάς; Τι γίνονται τα κορίτσια, που ζοῦν μόνα από τη δουλειά τους, φτωχά, μοναχά, χωρίς καμιά χαρά, και που δεν προστατεύονται από ψευδείς και κακόβουλες καταγγελίες; Σε τί μπορούν να στηριχθούν όταν κατηγορηθούν άδिका;

Μας λένε πως καταντήσαμε το ζήτημα ταξικό. Δεχόμεθα τη μομφή, αν είναι τοιαύτη. 'Υποστηρίζομεν ότι είναι ζήτημα των φτωχών και όχι των πλουσίων. 'Ημείς δεν εκάμαμεν αυτήν την διάκρισι, μα οι άστικές τάξεις μάς έδειξαν με την άδιαφορία τους, ότι δεν θεωρούν το ζήτημα δικό τους. Γι' αυτές η νομοθεσία δεν προβλέπει κανένα περιορισμό της έλευθερίας τους, είναι όμως τόσοσν τυφλωμένες από τον έγωϊσμό τους, ώστε δεν καταλαμβάνουν ότι δεν θίγει μόνον τους φτωχούς, αλλά όλην την 'Αγγλία, και ότι η πολιτική έλευθερία έξαρτάται από την τήρησι των βασικών συνταγματικών αρχών....

'Ως τόσο εκάμφθη βαθμηδόν η αντίστασις, οι όπαδοί της 'Ιωσηφίνας Μπάτλερ όλο και έπληθαιναν. Η θαρραλέα της πολεμική έγινε άφορμή να ιδρυθῇ ένας σύλλογος κατά της σωματεμπορίας. Το 1921 έπελήφθη του ζητήματος η Κοινωνία των 'Εθνών και ίδρυσε ειδικόν τμήμα για την διεθνή καταπολέμησι της σωματεμπορίας.

Πόσες συνηδήσεις έξύπνησε με τους άγώνας της η 'Ιωσηφίνα Μπάτλερ! 'Απ' αυτούς παρεκινήθη η 'Ελισάβετ Μπράουνινγκ και έγραψε το μυθιστόρημά της «Auroa Leigh» και ο Ντίκενς τόν «David Copperfield», πρωτίστως όμως, έδωκεν ο άγώνας της άφορμήν στον Ούγκω να παραστήση στους «'Αθλίους» την ακοήθεια του νόμου και το δυνατόν να λυτρωθῇ η ανθρωπότης με τόν οίκτον, την καλωσύνην και την πίστιν. 'Όλοι αυτοί συνετέλεσαν εις το να έξεγερθούν οι συνειδήσεις του κόσμου.

Τα τελευταία της χρόνια έζησεν η 'Ιωσηφίνα Μπάτλερ στη μικρή πόλι Wooler, κοντά στη γενέτειρά της· σιγά σιγά την έγκατέλειπαν οι δυνάμεις και ο θάνατος έπληθε, χωρίς άρρώστεια, σαν φίλος, μέσα στον ύπνο την 30 Δεκεμβρίου του 1906.

Η επίδρασις του έργου της ζῇ ακόμα. 'Επολέμησε για δυο παντοδύναμες κ' επαναστατικές αρχές, για την ισότητα της ήθικης άνδρων και γυναικών, και για την ισότητα των ανθρώπινων

ψυχών ένώπιον του Θεού. Οι μεταγενέστεροι δεν πρέπει να λησμονήσουν τις θυσίες, που έκαμε, πρέπει ακούραστα ν' άγρυπνήσουν και να τιμήσουν έτσι τη μνήμη της.

Βύρων

Σε είδα να κλαίς

Σε είδα να κλαίς—και άπ' τα γλαυκά σου μάτια

χονδρά κυλούσαν δάκρυα διαμαντένια·
και ένόμισα σταλαγματιές πως ήσαν,
όπου έχυναν δροσιά μενεξεδένια.
Σε είδα μ' ένα χαμόγελο—κ' έμπρός σου
του ζαφειριού ή λάμψη εύθους έχαθη·
δεν άνταξε στίς ζωντανές άχτίδες,
που άπ' των ματιών σου έβγαιναν τα βάθη.

Όπως με ένα άπαλό το θράδυ χρώμα
τα νέφη ο ήλιος τούρανοῦ χρυσώνει
που μόλις και ή σκιά μπορεί να διώξη,
που η νύχτα έρχεται ύστερα κι' άπλώνει,
έτσι και το γλυκό χαμόγελό σου,
στη μαύρη την καρδιά ζωή χαρίζει
και αφήνει πίσω του μια θεία λάμψη,
που τη ψυχήν όλόκληρη φωτίζει.

Μετάφρασις

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΒΟΡΡΕΑ

Στο φεγγάρι

Χλώμιασε φεγγάρι.. μέσ' στην κρύα τη πλάσι
θ' αντικρύσης πάντα δυστυχία πλατειά,
Για την εύτυχία που έχουν τόσοι χάσει
Δάκρυσε, φεγγάρι, στην άχνη νυχτιά....

Φώτισε φεγγάρι.. κι' άσε να ξεχάση
Το βαθύ της πόνο μια θολή ματιά
"Όποιον πικραμένο κάμε να γελάση,
Δρόσισε φεγγάρι όποιον καίει ή φωτιά!...

Στ' άπειρου τα μάκρη δεν γροικᾷς φωνή,
Γύρω σου άνοιγμένοι ξάστεροι ούρανοι
'Εσὺ ταξειδεύεις κι' άδिका σου λέω...

Κι' όταν θ' άργοσβύνης πάνω από το κύμα,
'Εγὼ ξαγρυπνώντας σ' άθωρο ένα μνήμα,
Μέσα στη νεκρή μου τη ψυχή θα κλαίω!...

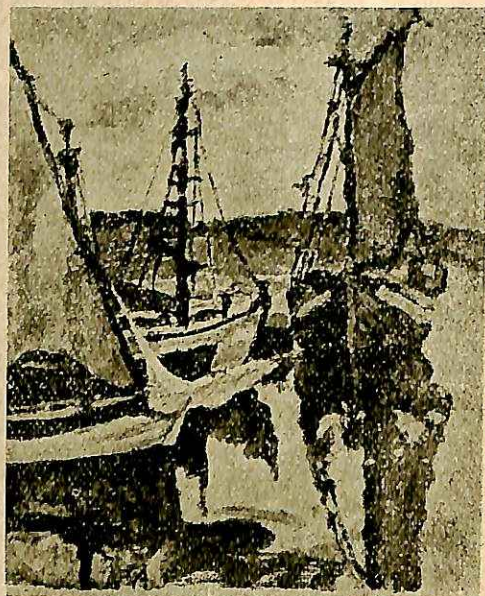
ΜΑΡΙΚΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

Καλλιτεχνική Κίνησις

Ἐκθέσεις

Οἱ ἐλεύθεροι καλλιτέχναι ἐκθέτουν στήν Στέγη Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν. Ἀπὸ τὰ γλυπτικά τὸ ἔργον τοῦ κ. Λαμέρα, ἕνας γυμνὸς ἔφηβος τοποθετημένος στὸ μέσο τῆς αἰθούσης, εἶναι τὸ μόνον ἀγαλμα εἰς ὅλην τὴν ἐκθεσιν εἰς φυσικὸν σχεδὸν μέγεθος. Ἡ στάσις τοῦ ἀγάλματος μοιάζει καταπληκτικὰ μὲ τὸν μικρὸν ἔφηβον τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, ποὺ παίζει μὲ τὴ σφοῦρα, τὸ σῶμα χυτὸ, μὲ τὴν τεχνοτροπία τῶν ἐπιπέδων, ποὺ θυμίζει ἀρχαίῃ τέχνῃ, μὲ τὸ ὀλίγον ἐρμαφρόδιτον τῆς διαπλάσεως καὶ μὲ τὸ τελείως ἀνέκφραστο πρόσωπο, μᾶς ἀφίνει ψυχροῦς καὶ ταλαντευομένους μέσα στὶς τόσες προσπάθειες τοῦ καλλιτέχνου. Πολὺ ὠραία δυὸ κεφάλια τοῦ ἰδίου. Ὁ κ. Βαρβούρης ἐκθέτει δυὸ κεφάλια καὶ μικρὰς συνθέσεις ἀπὸ πηλό. Ὁ κ. Μακρῆς ἕνα κεφάλι παιδιοῦ. Ἀπὸ τοὺς ζωγράφους πολὺ κρᾶ τὰ τοπεῖα ἀπὸ τὴν Μύκονο τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου μὲ τέμπερα, ζωγραφισμένα χωρὶς λεπτομέρειες, μὲ καθαρότητα καὶ καλλιτεχνικὴ πνοή. Ὁ κ. Βελισσαρίδης ἐκθέτει τοπεῖα καὶ τὸ πορτραῖτο ἐνὸς ζωγράφου. Ὁ κ. Γιαννουκάκης ὠραῖες σκηνὲς ἀπὸ τῆ ζωῇ τῶν ψαράδων. Ὁ κ. Γιολδάσης κάνει πολὺ καλὰ νὰ ζωγραφίξῃ χιονισμένα τοπεῖα, ἀφοῦ τόσον ἐπιτυχᾶναι. Ὁ κ. Ζαχαρίου τοπεῖα ἀπὸ τὴν Σικύρο. Ὁ κ. Ζέππος μιὰ καλὴ προσωπογραφία Ἀθησινουῦ. Ὁ κ. Θετταλὸς τοπεῖα. Ὁ κ. Κεντάκας τὸν μουσικόν, ἐλαιογραφία, ἔργον πολὺ ἐνδιαφέρον.

Ὁ κ. Κεραμιδᾶς «Τὸ πανηγύρι» καὶ τοπεῖα. Ὁ κ. Κόντογλου τὰ αἰῶνια βυζαντινά του, ἀλλὰ ποὺ τόσο ἔχει ἐμβαθύνει στὸ πνεῦμα αὐτῆς τῆς τέχνης. Ὁ κ. Κορογιάννης τοπεῖα. Ὁ κ. Νικολάου τοπεῖα ἀπὸ τὴν Κύμη. Ὁ κ. Λεκὸς τὸ Κάστρο τῶν Ἰωαννίνων. Ὁ κ. Ματζουράνης τοπεῖα ἀπὸ τὴν Καισαριανή, τέμπερα, μὲ πρωτοτυπία στοὺς χρωματικούς τόνους καὶ μὲ δυὸ πολὺ καλὰς συνθέσεις μὲ κραγιόνι. Πολὺ ὠραία τὰ τοπεῖα τοῦ κ. Μασάκη καὶ πρὸ πάντων οἱ σκηνὲς ψαράδων. Οἱ κ. κ. Νάκης καὶ Μόσχος τοπεῖα, ὁ τελευταῖος καὶ μίαν προσωπογραφίαν, καὶ τέλος ὁ κ. Ντιβάρης νεκρὰν φύσιν. Ὁ ζωγράφος αὐτὸς ἀποδίδει τὰ ἀντικείμενα τόσον ζωντανά, μέχρις ὀπτικῆς

Καράβια μονοτυπία με λάδι Κας Μακαρόνα

ἀπάτης, ὥστε νὰ μᾶς θυμίζει τοὺς παληοὺς Ὀλλανδοὺς maitres εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος.

Καὶ τώρα ἂς ἐλθωμεν στὶς καλλιτέχνιδες. Ἡ κ. Κεχριμάνη μὲ τὸ συμπαθητικὸ ζητιανάκι τῆς, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἀκόμη συμπαθητικώτερο, ἂν ἦταν ὀλιγώτερον καλοντυμένο καὶ καλύτερα σχεδιασμένο. Πολὺ καλὰ τῆς δνίδος Κυριακοῦ ἡ ἐλαιογραφία «Ἀνδρος» καὶ δυὸ ἀκουαρέλλες, ἐπίσης τὰ ὠραία φωτισμένα τριαντάφυλλα τῆς κυρίας Ἀργυροῦ. Ἡ κ. Κεφάλια ἐκθέτει τὸ «Παζάρι» στὴν Καστοριά καὶ ἡ κ. Μακαρόνα μιὰ ἐλαιογραφία «Κορίτσι στὴν θρύσι» καὶ μερικὲς μονοτυπίες με λάδι, ἕνα εἶδος, ποὺ παρουσιάζει ἐπάνω στὸ χαρτὶ ὠραιότατα effets. Ἡ δνὶς Ι. Οἰκονομίδου δυὸ πολὺ καλὰ ἔργα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἕνα «Φαντασία», θυμίζει τεχνοτροπία Γκρέκο. Ἡ δνὶς Παγκάλου μιὰ ἐλαιογραφία «Τὸ κορίτσι», θαυμάσιον διὰ τὴν ἔκφρασι τῶν ματιῶν, ἡ κ. Πασχάλη τοπεῖα καὶ τέλος ἡ δνὶς Παράσκευοπούλου μιὰ συλλογὴ ἀπὸ γυάλινα θάζα καὶ πιάτα σὲ ὠραῖες ἀποχρώσεις.

—Μιὰ ἐκθεσις, ποὺ ἀξίζει κάθε ἔπαινο, εἶναι ἡ ἐκθεσις τοῦ κ. Μπραέσα στὴν αἶθουσα Στρά-

Τὸ ἔργο τοῦ Μορφωτικοῦ Συλλόγου Πατρῶν

Ἄξιο κάθε ἐπαίνου καὶ θαυμασμοῦ εἶναι τὸ ἔργο τοῦ Μορφωτικοῦ Συλλόγου Πατρῶν, ἔργο ἀνωτέρας γυναικείας πρωτοβουλίας, ποὺ τιμᾷ τὴν Ἑλληνίδα γυναῖκα, καὶ ποὺ διαπιστώνει τὴν ὠφελιμιστικὴ τῆς ἱκανότητα καὶ τὴ δημιουργικὴ τῆς δύναμη. Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐκτιμώντας τὸν κοινωφελῆ σκοπὸ τοῦ Μορφωτικοῦ Συλλόγου Πατρῶν, τὸν ἐθράβευσεν μὲ τὸ ἐξ ἑννέα χιλιάδων δραχμῶν ἔπαθλον τοῦ Ἐμ. Μπενᾶκη. Ὁ λαμπρὸς αὐτὸς Σύλλογος ἰδρύθη τὸ 1931 ἀπὸ μιὰ ἐξαιρετικὴ Ἑλληνίδα, μιὰ γυναῖκα γεμάτη ἱερὸ ἐνθουσιασμό καὶ ἀνώτερα ἀνθρωπιστικὰ ἰδανικά, τὴν κ. Λαμπρινὴ Σοφῇ, ποὺ μετέδωσε τὴν ἁγία φλόγα τῆς ψυχῆς τῆς σ' ἕνα διαλεχτὸ κύκλο κυριῶν, ἀπὸ τίς πιὸ ἐκλεκτὰς τῆς Ἀχαϊκῆς πρωτεύουσας, καὶ ποὺ ἀπετέλεσαν μὲ τὴν ἰδρύτρια καὶ πρόεδρό τους, τὸ ἀξιό του διοικητικὸ συμβούλιον. Καὶ εἶναι αὐτὲς οἱ πολῦτιμες συνεργάτριες ἡ κ. Θάλεια Σακελλαροπούλου, ἀντιπρόεδρος, ἡ κ. Ἑλένη Χαρίτου ἑφορος, ἡ κ. Μαίρη Σκλαβούνου ταμίας, ἡ κ. Λούλα Βαγενᾶ γραμματεὺς καὶ οἱ κυρίες Α. Κακούρη, Μ. Κανελλοπούλου, Λ. Μπουλούκου, Ε. Γιάννακοπούλου, Αἰκατ. Γεωργακοπούλου, Τ. Τρεμπέλα, Μ. Νικολαΐδου, μέλη τοῦ συμβουλίου.

Ἡ θαυμασία δρᾶσις τοῦ Μορφωτικοῦ Συλλόγου Πατρῶν, συνίσταται στὴν δωρεὰν ἐκπαίδευση διακοσίων πτωχῶν κοριτσιῶν τοῦ λαοῦ, στὶς νυκτερινὰς σχολὰς του, ὅπου τοὺς παρέχονται καὶ τὰ βιβλία δωρεάν, καθὼς καὶ ἡ διδασκαλία τῆς οἰκιακῆς νοσηλείας, τῆς ραπτικῆς καὶ κοπτικῆς. Ὅλες οἱ κυρίες τοῦ Συμβουλίου ἐπιβλέπουν καὶ παρακολουθοῦν στορ-

τηγοπούλου. Ἐβδομήντα περίπου ἔργα καὶ τὰ ἑβδομήντα καλὰ. Ὁ κ. Μπραέσας, ὅταν θέλει ζωγραφίζει ἐμπρεσιονιστικὰ καὶ τότε ἀποδίδει τὴν φύσιν καὶ πρὸ πάντων τὴν θάλασσα μὲ ὅλα τὰ παιγνίδια τοῦ φωτός καὶ τῶν χρωμάτων μέσα στὸν ἥλιον, ὅπως τὸ ὠραῖο λιμάνι τῆς Ἀνδρου, ἢ τοὺς δυὸ μικροὺς ψαράδες, ἢ πάλιν ὅταν θέλει γίνεται ὄνειροπόλος καὶ θυθίζει τὰ ἔργα του μέσα σὲ ἕνα θαμπὸ φῶς, μὲ λεπτὰς ἀποχρώσεις, μὲ θέματα τῆς φαντασίας του, ὅπως τὸ ὄραμα «Ἀκταὶ τοῦ Ἰονίου», ἢ «Δελινὰ καὶ ἀπόβροχα», ζωγραφισμένα μέσα στὴν ἴδια πάντοτε ποιητικὴ διάθεσι. Α. Ρ.

γικά τόσο τὴν πνευματικὴν κατάρτισιν, ὅσο καὶ τὴν ἠθικὴ ἀνατροφή τῶν πτωχῶν κοριτσιῶν, μὲ κάθε δυνατὴ προσπάθεια νὰ μορφώσουν ψυχὰς καὶ χαρακτῆρες ἑλληνοπρεπεῖς, μὲ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀγραμματοσύνης καὶ τῆς κοινωνικῆς διαφθορᾶς. Μορφωτικὰ διαλέξεις, ταινίαι παιδικοῦ κινηματογράφου, παιδικαὶ ἐξοχαί, μουσικαὶ συγκεντρώσεις καὶ θεατρικαὶ παραστάσεις, ὅλα ἕνα καὶ κύριο ἔχουν σκοπὸ: τὴν ἠθικὴ ἀνύψωσιν καὶ τὴν πνευματικὴν προαγωγὴν τῶν κοριτσιῶν τοῦ λαοῦ, ποὺ αὐριο θὰ γίνουν μητέρες ἀξίων παιδιῶν καὶ θὰ ρίξουν τὸ σπέρμα τοῦ ἀληθινοῦ πολιτισμοῦ στὴν κοινωνία.

Ἀλλὰ ὁ Μορφωτικὸς Σύλλογος Πατρῶν ἔχει καὶ ἄλλη εὐγενὴ πνευματικὴ ἀποστολήν. Καλεῖ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας διὰ διαλέξεις διαπρεπεῖς ὁμιλητάς, οἱ ὁποῖοι στὴ μεγάλη αἶθουσα τῆς Φιλαρμονικῆς, ποὺ κατὰκλύζεται ἀπὸ τὸ μορφωμένον κοινὸν τῆς πόλεως, ὁμιλοῦν ἐπὶ διαφόρων ἐνδιαφερόντων θεμάτων. Ὁ μακαρίτης Συκουτρῆς, ὁ καθηγητὴς κ. Λούβαρις, ἡ κ. Ζωὴ Φράγκου, ὁ κ. Βλυσσίδης, ὁ κ. Ἐλεόπουλος καὶ ἄλλοι ὁμίλησαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου. Τὴν ἐφετεινὴν περίοδον τῶν διαλέξεων ἐγκαινίασε, κληθεῖσα ἐξ Ἀθηνῶν, ἡ κ. Ἀθηνᾶ Ταρσοῦλη, μὲ θέμα «Τέσσερες σταθμοὶ στὸ ἔργον τοῦ Παλαμά», καὶ «Μαντῶ Μαυρογένους». Ἐκαμε προσέτι στὶς αἰθουσας τοῦ Συλλόγου ἐκθεσὶ ζωγραφικῆς, ποὺ τὴν ἐτίμησαν οἱ ἀρχὲς τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐκλεκτότερη κοινωνία. Ἡκολούθησε ἡ διάλεξις τοῦ κ. Λούβαρι, «περὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς θρησκείας», προξενήσασα ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν. καὶ αἱ ὁμιλίας τῶν κ. κ. Χατζηπέτρου, Ἐλεοπούλου καὶ τῶν ἐκ Πατρῶν κ. Γαρδίκας, ἐπιθεωρητοῦ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, τοῦ λογιῶ κ. Μικρούτσικου καὶ τοῦ γυμνασιάρχου κ. Βασιλοπούλου. Πρόκειται δὲ ν' ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλοι διαπρεπεῖς ὁμιληταί, ἐν οἷς αἱ κυρίαι Ν. Πέρδικας, Ζωὴ Φράγκου καὶ οἱ κ. κ. Πῶπ καὶ Βέης.

Αὕτη εἶναι μέσα σὲ πολὺ γενικὰς γραμμές ἡ θαυμαστὴ δρᾶσις τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ σωματοῦ, τὴν ὁποίαν εὐχόμεθα νὰ μιμηθοῦν καὶ οἱ ἄλλες ἐπαρχίαι τῆς πατρίδος μας.

Ἡ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ τῆς κ. Κωτερίνας Κακούρη θὰ δημοσιευθῇ στὸ ἐπόμενο τεῦχος

Χωρικές τής Λιβαδιάς κατά τὸ θερισμό

φωτογρ. Κυρίας Νέλλυς

Ω μιά καρδιά...

Ω! μιά καρδιά γυρεύω ἐγώ,
μιά τρυφερή καρδούλα,
πού ν' ἀγαπάη ὅλημερίς,
καὶ νὰ μὴν ἀποσταίνει,
πού νὰ μὴν ἔχει ἐγώϊσμούς,
θυμούς, καὶ μέσα σ' οὐλα
τὴ γλῶσσα, πού θὰ τῆς μιλῶ,
νὰ τὴν καταλαβαίνει.

✱

Ω! μιά καρδιά γυρεύω ἐγώ...
μιά διαλεχτὴ καρδούλα,
κάθε παλμός της νὰν' φιλί,
κάθε φιλί της χάδι
καὶ νάμαι ἡ μόνη της στοργή
κί' ἡ μόνη της τρεμούλα,
ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωῒ,
κί' ἀπ' τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ.

Ω! μιά καρδιά γυρεύω ἐγώ...
μιά σταθερὴ καρδούλα,
ζεστὴ φωληὰ κι' ἀπάνεμη,
νὰ θάλω τὴ δική μου,
πού τρεμουλιάζει ἀνήμπορη,
σὰν ἄστρο τὴν αὐγούλα,
—μὰ πού νὰ ψάλλη, νὰ τὴ θρῇ
τέτοια καρδιά ἢ ζωὴ μου...

✱

Μόνο στὴ μάνα θρίσκεται....
στὴ χαϊδομητερούλα,
τέτοια καρδούλα ἀδόλευτη,
σὰν ἅγιο ἀκουμπηστήρι.
.. Μ' ἄλλοί μου! Ἐγὼ τὴν ἔχασα
ἀπὸ δυὸ χρονῶν μικρούλα
καὶ μόνο θὰ τὴν ξαναβρῶ,
νεκρή, στὸ κοιμητήρι.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

Ἐκδόσεις

ΚΛΕΑΡΕΤΗΣ ΔΙΠΛΑ—ΜΑΛΑΜΟΥ: «Ἱστορίες γιὰ Μεγάλια Παιδιά» (βραβεῖον Ἀκαδημίας). — Ἡ συγγραφεὺς εἶναι γνωστοτάτη καὶ ἀγαπητὴ στὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τῆς «Ἑλληνίδος», ἀπὸ τὰ δυὸ βιβλία της, βραβευμένα ἀπ' τὴν Ἀκαδημία: «Γιὰ λίγη ἀγάπη», καὶ «Γυναίκες καρδιές». Ἡ κ. Κλεαρέτη Δίπλα—Μαλάμου εἶναι μιά ἀπὸ τίς διαπρεπεῖς γυναικεῖες φυσιογνωμίες τῶν γραμμάτων, πού τὸ ἔργο της, ἐκτὸς ἀπ' τὴν ἀναμφισβήτητη λογοτεχνικὴ του ἀξία, ἔχει θαυότερο κοινωνικὸ περιεχόμενο. Ἡ συγγραφεὺς δὲν εἶναι μυθιστοριογράφος, οὐτε γράφει ρομάντζα «διὰ μωρὰς παρθένους». Εἶναι ποιήτρια, θαθεῖα στὴν ψυχὴ. Τὰ βιβλία της μαζὶ μὲ τὴ λογοτεχνικὴ τους χάρι, καὶ τὸ γλαφυρὸ τους γράψιμο, μᾶς δείχνουν ἓνα μεστωμένο ταλέντο, πού τὸ διακρίνει μιά θαυμαστὴ παρατηρητικότητά, μιά διαύγεια πνεύματος καὶ μιά θαυμασία διαίσθηση. Ἡ κ. Μαλάμου μέσα στίς «Ἱστορίες της γιὰ μεγάλα παιδιά» δὲ μᾶς περιγράφει ψεύτικους τύπους—πλάσματα τῆς φαντασίας, καὶ δὲν ἀσχολεῖται μὲ ψευδαισθήσεις καὶ ὄνειροπολήματα. Ἀπ' τὰ καλοδουλεμένα καὶ ψυχολογημένα διαλεχτὰ της κομμάτια, ξεχωρίζουμε τό: «Μιά ὥρα ἡμέρα, πούνε ποικιλμένη μὲ τὴν ἐκδρομὴ τῶν παιδιῶν—μέρα ξεννοιασίας, ἐλευθερίας καὶ χαρᾶς, —τὴν «Ἀριάδνη», τὴν ἱστορίαν τοῦ ἡρωϊκοῦ

κοριτσιοῦ, —τὴ «Θεοδώρα Μακρῇ», τὸν «Ἀργύρη στὴν Ἀθήνα» καὶ τὸ δραματικώτατο διήγημα SOS, ὅπου ἡ συγγραφεὺς ἐξιστορεῖ μὲ συναρπαστικὴς πινελιᾶς τὸ ναυάγιο τοῦ ὑπερωκεανείου... «πού ὕστερα ἀπ' τὸ κέφι καὶ τὸ γλέντι τῶν ἐπιβατῶν, πού χορεύανε στὴ μεγάλη σάλα, κάτω ἀπ' τὰ πολυχρῶμα φαναράκια, κί' ἐνόσω «ἡ μικρὴ ὀρχήστρα φτερώνει τὰ πόδια τῆς νεολαίας», ξεσπάει ὁ αἰφνίδιος θυμὸς τῆς θάλασσας καὶ ἡ φουρτοῦνα μεγαλώνει ὁλοένα. Ἡ κ. Μαλάμου μᾶς περιγράφει τὴ ζωντανάδα τῶν ἐπιβατῶν, πού ἔχει νεκρωθῇ, τὰ κύματα, πού σπάζουνε μὲ λύσσα πάνω στίς πλευρὲς τοῦ καραβιοῦ, καὶ τὰ ξάρτια, πού οὐρλιάζουνε τρελλά. Τὸ πλοῖο τόσο πολὺ κλονίζεται, πού ἐνῶ τὸ γιγαντιαῖο σῶμα του τὸ σηκώνει ψηλὰ ἡ θάλασσα, σὰ νάθελε νὰ τὸ γλυτώσῃ, ὕστερα μανιασμένη τὸ ρίχνει ἀπότομα σὲ μὴν ἄβυσσο. Τοὺς ἐπιβάτες, πού ἐξαλλοὶ τρέχουνε νὰ σωθοῦν, ἡ συγγραφεὺς τοὺς παρομοιάζει μὲ μερμήγκια, πού στὴ φωλιά τους ἔπεσε ἀναμμένο δαυλί».

Καὶ τὴν ὥρα αὐτὴ πού ὁ κόσμος τρέχει νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτὸ του, ἓνας ἄνθρωπος κάθεται καρφωμένος στὴ θέση του. Αὐτὸς εἶναι ὁ νέος ἀσυρματιστὴς, Κωνσταντῖνος Παπαθεοδώρου. Μὲ παγωμένα τὰ χέρια κολλάει στ' αὐτιά του τὸ ἀκουστικόν. Τὰ μάτια του ἔχουνε ἓνα κοίταγμα τρελλό, μὰ ἡ ψυχὴ του εἶναι ἀτσαλωμένη μὲ τὴν ἀπόφαση SOS (Θεὲ μου στείλε μας μιά βοήθεια).

Ἡ Κλεαρέτη Μαλάμου μᾶς περιγράφει στὸ τελευταῖό της διήγημα τὸ γαλήνιον ὕπνο τοῦ παιδοῦ πού ἀποκοιμήθηκε στὴν πολυθρόνα τῆς τραπεζαρίας, κρατώντας στὰ χεράκια του μιὰ ξεδιπλωμένη ἐφημερίδα, τὸ ταξίδι του στὴν ὠραία καὶ ὄνειρεμένη χώρα, τὸ σούρουπο, «ὅπου τὰ μεῖγλα πέταλα τῶν λουλουδιῶν θαμποχώραζαν καὶ ἔγερναν. Καὶ μέσα στὴν κοιμισμένη φαντασία τοῦ παιδιοῦ, «οἱ τρέλλες οἱ μαγευτικὲς τρύπωναν στὶς ψυχές, σὰν χάδι καὶ σὰν ὄνειρο».

Τὸ βιβλίο αὐτὸ τῆς κ. Κλεαρέτης Δίπλα—Μαλάμου πρέπει νὰ διαβασθῇ ἀπὸ μικροὺς καὶ μεγάλους. Ὡραία ἐκτυπωμένο, εἰκονογραφημένο ἀπὸ τὴν καλλιτέχνηδα, τελειόφοιτη τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Φλωρεντίας δνίδα Μαρία Καραλή, εἶναι ἀληθινὸ ἀριστοῦργημα.

ΜΑΡΙΑΣ Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ: «Π ρ ό ο δ ο ς κ α ι Σ υ γ χ ρ ο ι σ μ ό ς τ ο ὗ Ἑ θ ν ο υ ς» (δοκίμιο).—Ἡ κ. Μαρία Π. Ἀργυροπούλου, πού ἔχει γράψει καὶ ἄλλα πολλὰ βιβλία, μᾶς δίνει καὶ στὸ τελευταῖό της αὐτὸ «Πρόδος καὶ Συγχρονισμὸς τοῦ Ἑθνους» τὴν ἰσορροπημένη τῆς ἀντίληψη καὶ τὴ θαθεῖα σκέψη της. Ἡ συγγραφεὺς μᾶς λέει πὼς πρέπει νὰ ὑπερникήσουμε τὸ σχολαστικισμὸ στὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι συνειθίζουμε νὰ λέμε: «γὰ νὰ προοδεύσῃ σταθερότερα τὸ Ἑθνος χρειάζεται ἀγωγή» λείπουν σὲ μᾶς οἱ χαρακτηριστές. «Τὰ τρωτὰ δὲ διαφεύγουν κανενὸς τὴν ἀντίληψη καὶ ἴσαμε δῶ συμφωνοῦμε περίπου, μᾶς λέγει ἡ συγγραφεὺς, ὅλοι. Διχαζόμεθα ὅμως μόλις ἀναζητήσουμε πὼς καλύτερα ν' ἀντιδράσουμε».

Μερικοὶ ἀπογοητεύονται γὰρ τὴν ἀντίδραση αὐτή, τὴ βλέπουνε δυσκατάρθρωτη, φαντάζονται πὼς ὅλες οἱ ἐνέργειές τους εἶναι καταδικασμένες νὰ ναυαγήσουν, ἀπαρνοῦνται κάθε πρωτοβουλία καὶ μοιρολατρικὰ «τὰ περιμένουν ὅλα ἀπ' τὸν καιρὸ καὶ τὴν ἐξέλιξι». Ἄλλοι «ἀλόγιστα συμβουλευοῦνε μέτρα καὶ φάρμακα, πού ἀσφαλῶς ἀποδεικνύονται ἀτελεσφόρητα στὴν ἐφαρμογή τους».

Ἡ κ. Μαρία Π. Ἀργυροπούλου μᾶς δίνει στὶς σελίδες αὐτοῦ τοῦ βιβλίου τὴ σκέψη της, στηρίζει τὴ γνώμη της πάνω σὲ πειστικὰ ἐπιχειρήματα, μᾶς λέγει πὼς «ἡ κοινὴ διαδεδομένη νοοτροπία, τὸ στοιχεῖο πού ἐπικρατεῖ καὶ μᾶς διέπει, εἶναι ἄμεση ἀπόρροια τοῦ Βυζαντίου, δηλ. ἀπόρροια ἑνὸς Μεσαιωνικοῦ κόσμου. Μᾶς περιγράφει τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεσαίωνα, τὴν

ἐποχὴ, πού ἡ Κωνσταντινούπολις ἔπεσε στὰ χεῖρια τῶν Τούρκων, προσπαθεῖ νὰ θρῇ τὰ μέτρα, πού θὰ μᾶς βοηθοῦσαν ν' ἀποτινάξουμε ἀπὸ πάνω μας τὸ σχολαστικὸ, τὸ μιμητικὸ πνεῦμα, καὶ καταλήγει ὕστερα ἀπὸ βραχεῖα μελέτη καὶ ἔρευνα, στὴ γνώμη, πὼς ἀπαραίτητη προϋπόθεση στὴν ἐπίτευξη κάθε ἔργου εἶναι νὰ μεταχειρισθοῦμε στὶς διανοητικές μας ἐκδηλώσεις τὴ σύγχρονή μας γλῶσσα.

Ἡ κ. Μαρία Π. Ἀργυροπούλου, σὲ πολλὰ βιβλία, πού μᾶς ἔδωκε προηγουμένως, πραγματεύθηκε καὶ ἀνέλυσε τὸ ζήτημα τῆς γλώσσας μας. Βρίσκει «πὼς ἡ γλωσσικὴ διδασκαλία μας ἀναπτύσσει δυσανάλογα τὸ μνημονικὸ καὶ διαπλάθεται ὕστερα στὸ πνεῦμα τοῦ μαθητῆ, πού παραμελεῖ κ' ἀπαρνιέται τὸν προσωπικὸ καὶ πρωτότυπο παράγοντα. Ἡ αὐθόρμητη καὶ ἀγνή σκέψη εὐνοεῖται ἀπ' τὴν προσεκτικὴ μελέτη τῶν πραγμάτων καὶ τὴν πίστὴ ἀπόδοση τῶν ἀτομικῶν αἰσθημάτων καὶ ἐντυπώσεων». Στ' ἄλλα της κεφάλαια, ἡ συγγραφεὺς ἀναπτύσσει τὴν ἀνεπαρκῆ διαφώτιση τοῦ λαοῦ μας, τὴν ἀδράνειά μας, τὶς εὐθύνες τῶν μορφωμένων, τὴν ψυχικὴ ἀνεπάρκεια, τὶς πλάνες μας, τὴν ὠφελιμότητα τῆς ἠθικῆς μορφώσεως καὶ ἄλλα σπουδαῖα ζητήματα, πού δὲ μοῦ ἐπιτρέπει ὁ στενὸς χώρος μιᾶς κριτικῆς ν' ἀποδώσω σὲ κείνες, πού θὰ μὲ διαβάσουν.

Τὸ βιβλίο τῆς κ. Μαρίας Ἀργυροπούλου εἶναι μιὰ μελέτη, μὲ σωστὰ θαλαμμένα συμπεράσματα, πού δείχνουν μιὰ θαθεῖα διανόηση καὶ μιὰ ἰσορροπημένη κρίση. Ἡ συγγραφεὺς πιστεύει ἀκράδαντα πὼς «ἡ ἀγωγή θέλει καὶ τοῦ σχολείου, μὰ θέλει καὶ τῆς ἐκκλησίας τὴ συμβολή, καὶ βρίσκει πὼς ὁ κλῆρος μας, πού τόσο ἀγωνίστηκε ἡρωικὰ γὰρ τὴν Πατρίδα, πρέπει νὰ μορφωθῇ καὶ ν' ἀποτελέσῃ τὸ δεύτερο ἄθλο τῆς ἠθικῆς ἀναμορφώσεως τοῦ Ἑθνους μας. Ἡ συγγραφεὺς πραγματεύθηκε στὸ δοκίμιό της «βαρυσήμαντα κεφάλαια». Ὅσοι θὰ διαβάσουν τὸ βιβλίο της θὰ βροῦνε στὶς σελίδες του ψυχολογημένα συμπεράσματα—ιδέες, πού θὰ τοὺς κατατοπίσουν σὲ πολλὰ ζητήματα, πού ἀφοροῦν τὴν αὐριανὴ γενεά.

ΠΑΝΤΕΛΗ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗ: «Τ ό Χ ρ ο ν ι κ ό μ ι ᾶ ς Π ο λ ι τ ε ι ᾶ ς».—Τὸν κ. Παντελῆ Πρεβελάκη τὸν γνωρίσαμε καὶ ἀπὸ ἄλλα του βιβλία, τὸ τελευταῖό του ὅμως βιβλίο—ἡ ἀριστοῦργηματικὴ μυθιστορία, πού μᾶς δίνει ὁ

συγγραφεὺς, δὲ μοιάζει μὲ κανένα ἀπ' τ' ἄλλα. Ὁ ποιητής, ὅπως μᾶς λέγει καὶ ὁ ἴδιος, μπορεῖ ν' ἀνοίξῃ τὴν ψυχὴ του καὶ νὰ θγάλλῃ ἀπὸ μέσα δέκα ἄλλες ψυχές, πού δὲν τὶς κάνουμε δικές του κ' ὅμως τὶς ἔχει ὅλες μέσα του». Ὁ κ. Πρεβελάκης, ἂν καὶ εἶναι «κατ' ἐξοχὴν κριτικὸν πνεῦμα», δὲ μᾶς δίνει κριτικὴ. «Τὸ Χρονικὸ μιᾶς Πολιτείας» εἶναι βιβλίο ἐντελῶς πρωτότυπο. Ὁ συγγραφεὺς μᾶς δίνει τὴν ἀτμόσφαιρα, τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχὴ μιᾶς πολιτείας, μᾶς τὴ ζωντανεύει, μᾶς ζωγραφίζει τὰ μυστικά της ἀπαλά, μὲ τὸ χρωστήρα τοῦ καλλιτέχνη, καλλιπέεια ἐπική, φικότητα καὶ μαστοριά στὴ φρασεολογία. Στὸ «Χρονικὸ μιᾶς Πολιτείας», ἀφηγιέται «γεγονότα», πού μοιάζουν μὲ παραμῦθια, ἀλλὰ γραμμένα τόσο ἀπλᾶ, καὶ ἔντονα, πολλὰ μὲ κρητικὸς ιδιωτισμὸς, πού δὲ μᾶς παραξενεύουν, γιὰ τὴν ταιριάζον μὲ τὴν περιγραφὴ αὐτῆς τῆς ἰδανικῆς πολιτείας, θάλεγε κανεὶς, πὼς τὴ συμπληρώνουν. Ἄν τοὺς διαβάσαμε σὲ ἄλλο βιβλίο θὰ τοὺς βρῖσκαμε ἴσως ὑπερβολικούς. Αὐτοὶ οἱ ιδιωτισμοί, ὅπως οἱ διάλογοι στὰ βιβλία τοῦ Παπαδιαμάντη, θγαίνουν ἀπ' τὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ, πλασιώνουν τὸ κείμενο, ζωντανεύουν ἀκόμη πῶς πολὺ τὶς ἐντυπώσεις μας.

Ἡ πολιτεία, πού ἐρημώνεται σιγὰ σιγὰ καὶ πού περνάει μπροστὰ μας σὰν κινηματογραφικὴ ταινία, μὲ ἐναλλασσόμενες εἰκόνες, ἡ περιγραφὴ τοῦ καραβιοῦ, πού μῆκε στὸ λιμάνι, γὰρ νὰ σωθῇ, πού τὸ ἔερασε ἡ φουρτούνα στὴν ἄμμο, τὸ μοιρολὶ τοῦ ποιητῆ, γὰρ τὸ ξαμάρτωμά του, τὸ ξύλωμα τῆς στρώσης τῆς κουθέρτας, πού «ἔμοιαζε σὰ φούχτα δρακοντική, πού ξύλιασε νὰ ζητιανεύῃ τ' οὐρανοῦ»,—τὸ φάντασμα, πού ἡ ἄμμο δὲν τὸ παρατοῦσε, μὰ τὸ γλυφε μέρα καὶ νύχτα, μ' ὅλους τοὺς καιροὺς, ὡς πού στὸ τέλος τὸ ρούφηξε, εἶναι σὰν πεζοτράγουδο, πού μᾶς συναρπάζει... καὶ μᾶς ἐνθουσιάζει. Τὸ καράβι, πού θάφτηκε ζωντανό, μοιάζει, ὅπως μᾶς λέει ὁ συγγραφεὺς, τὴ μορφὴ τῆς πολιτείας, πού ναι ζευγαρωμένη, μπερδεμένη μὲ τὴ μοῖρα τοῦ καραβιοῦ.

Κι' ὕστερα ὅλοι οἱ τύποι, πού βλέπουμε νὰ περνᾶνε ἀπ' τὶς σελίδες αὐτοῦ τοῦ βιβλίου, πολλοὶ ἀγαθοὶ ἀνθρώποι, καλομαθημένοι—ἄλλοι δουλευτάδες, ἡ δρακοντόπουλα, ψαράδες, φαμελίτες φιλήσυχτοι, ντόπιοι, μὲ τοὺς γρίπους, τὰ παραγάδια καὶ τ' ἄλλα σύνεργα τῆς ψαρικής—μοῦ θυμίζουν τοὺς τύπους τοῦ Ρώσου συγγραφέα Κουπρίν, πού ἔζησε μαζί μὲ τοὺς ἡρώες του χρόνια, ἔκανε ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα, γὰρ νὰ μπορέσῃ νὰ τοὺς ζωγραφίσῃ στὰ

διηγήματά του καὶ τοὺς ἀποδώσῃ πιστὰ στοὺς ἀναγνώστες του.

Ἔτσι καὶ ὁ κ. Πρεβελάκης μᾶς περιγράφει τοὺς τύπους του, πού μᾶς ἀφίνουν μὲ τὸ πέραςμα τοῦ καιροῦ τὰ ἴχνη τους. Ἀκόμα καὶ ἡ ἀναχώρηση τῶν Τούρκων, μέσα στὴν μελαγχολία τοῦ βραδυοῦ... δὲ μᾶς ἀφίνει ἀσυγκίνητους... Χαρούμενοι πρὶν καὶ καλοκαρδισμένοι, βλέπουνε σὲ μιὰ στιγμή νὰ γκρεμίζονε τὰ ὄνειρά τους, ὁλόκληρὴ τους ἡ ζωὴ, δίχως νᾶναι ὑπεύθυνοι γὰρ τὴν κατάντια τους αὐτή.

Μέσα στὴ σύγχυσή τους καὶ στὴν ἀφάνταστη γι' αὐτοὺς καταστροφὴ, τοὺς φαίνεται πὼς «εἶχε γκρεμισθῇ στὰ πόδια τους ὁλόκληρος ὁ Θεὸς τους. Καὶ στὴν ἀναπαμπούλα τοῦ μισμοῦ, ξεσήκωσαν ἀπ' τὰ σπίτια τους ἀκόμα καὶ τοὺς ξυλένιους δοκοὺς τῶν τάβαιων, τὰ πατώματα, τὰ παραθυρόφυλλα, γὰρ νὰ τὰ πάρουν μαζί τους στὴν ἐξορία τους... ἀπ' τὴν ἀγαπημένη τους Κρήτη, ὅπου εἶδανε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου».

Ὁ κ. Πρεβελάκης, μὲ τὴν ποιητικὴ του ἔξαρση, μᾶς περιγράφει τοὺς Ρεθυμνιώτες, τὴν περπατησιά τους, τὴν ὁμορφιά τους.... «Τοὺς δούλεψε ὁ καιρὸς—μᾶς λέγει—ἡ ἀρχοντιά τους ὁμόρφινε.

Καὶ στὸ τέλος τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ καὶ τόσο ποιητικοῦ βιβλίου βλέπουμε τὴν πολιτεία, πού ἀνθίζει, νὰ ξεπέφτῃ ὁλόενα, «νὰ κηδεύεται καθημερινὰ μοναχὴ της, νὰ παραδίνῃ τὰ μέλη της—τὸ παιδί της—στὴ φλόγα...» Καὶ ὁ πολίτης τῆς Ρεθύμνου, πού ἀγαποῦσε τοὺς δικούς του, τὰ ζωντανὰ τοῦ σπιτιοῦ του, τὰ δέντρα, τὶς πέτρες, τὰ λουλούδια, ὅτι συναντοῦσε μὲ τὸ χάδι, γὰρ νὰ τὸ θρῇ κοντὰ του, νὰ τὸ ἀποχαιρετήσῃ τὴν ὥρα τοῦ μισμοῦ.

Ὁ ποιητὴς θάθελε νὰ ζῇσῃ ἡ Ρέθυμνος, μόνον ἀπὸ κείνον, σὰν κομμάτι δικό του...

Τὸνειρό του πραγματοποιήθηκε. Ἡ πολιτεία πού τόσο ἀγάπησε, ἀποθανάτιστηκε ἀπ' τὴν ἐμπνευσμένη πέννα του... καὶ ζωντάνεψε μέσα στὶς καρδιὲς ἐκείνων, πού διαβάσαμε τὸ βιβλίο του.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΑ: «Ὁ ρομαντισμός».—Ὁ συγγραφεὺς εἶναι γνωστὸς στὸ Πανελλήνιο κοινὸ ἀπ' τὶς θεατρικὲς κριτικές, τὴ βιβλιοκρισία στὴν ἐφημερίδα «Ἀκρόπολις» καὶ ἀπ' τὰ βιβλία, πού δημοσίευσε, τὰ περισσότερα μὲ θέμα τὴ λογοτεχνία καὶ τὴν ποίηση διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἐκτὸς ἀπ' τὴ δική του πα-

ραγωγή, ο συγγραφέας του «Ρομαντισμού», είναι εξαιρετικός στις μεταφράσεις του. Ο κ. Παπαδήμας είναι ένας θαύς μελετητής, ένας ακούραστος έρευνητής, ένας αληθινός πνευματικός εργάτης, και δημιουργός. Η μελέτη του για το «Ρομαντισμό», ή θαυστόχαστη εισαγωγή του, — «Η ρομαντική επανάσταση στη Γαλλία», «Η εξέλιξις του ρομαντισμού στην Ευρώπη», «Ο Δημοκρατιστής ρομαντισμός και μισοαντισημιτισμός», «Η Πλειάς της πρώτης 'Αθηναϊκής σχολής και νεορομαντικοί», που διαβάζουμε στα διάφορα κεφάλαια αυτού του βιβλίου, πλουτίζουν τις γνώσεις του αναγνώστη. Ο κ. 'Αδαμάντιος Παπαδήμας μάς μιλεί για το ρομαντισμό, «που παρουσιάσθηκε στην αρχή σαν μια θρησκευτική και πολιτική έτικετα... Βρίσκει πως ήτανε «καθολικός και νομιμόφρων, πριν γίνει ελευθερόφρων και σχεδόν επαναστάτης». Ένόσω όμως απλωνώταν ή επιρροή του, — γράφει στην εισαγωγή του ο κ. Παπαδήμας — τόσο περισσότερο χτυπητή έγινόταν ή κατίσχυσή του στα ήθη». 'Επί τριάντα ολόκληρα χρόνια από τα 1820 ως τα 1850, ο τρόπος και ή μόδα πήραν το χρώμα της ρομαντικής ποίησης, έφόρεσαν το έντυπιακό και φανταχτερό κοστούμι τους, και οί πόθοι είχαν την έκφραση που τους έδωκαν οί μεγάλοι ρομαντικοί συγγραφείς. 'Ετσι όλες οί έως τότε γνωστές λογοτεχνικές φόρμες ξαναβαπτίσθηκαν στην κολυμβήθρα του ρομαντισμού και το ξαναβάπτισμα αυτό πρωτοφάνηκε στην ποίηση.

Ο κ. Παπαδήμας αναλύει μετά τόν Γαλλικόν, τόν 'Αγγλικόν και το Γερμανικόν ρομαντισμό, που κυριάρχησε στις δυο αυτές χώρες στα 1800, και κατάφερε το τελευταίο πλήγμα στις κλασσικές και σπιριτουαλιστικές ιδέες, στις οποίες ή Γαλλία δύο αιώνες πριν είχαν αφιερώσει όλη την πνευματική ζωή της. Ο Γαλλικός ρομαντισμός πήρε απ' τόν άλλοεθνή τα πιο ουσιαστικά μέρη του, εκείνα που στρέφονται στην πραγματικότητα και ήταν λιγώτερο αυθαίρετα. Δυστυχώς δέ μάς μένει αρκετός χώρος, για να μιλήσουμε συστηματικώτερα γι' αυτή τη θαυστόχαστη μελέτη τοῦ κ. Παπαδήμα. Ο ρομαντισμός, μάς λέει ο συγγραφέας στον έπιλογο του βιβλίου του, που ήταν ή φωνή της ευαισθησίας, μάς κληροδότησε την προσωπικότητα — το άτομο. Όσο δέ και αν ο Έλληνικός ρομαντισμός της πρώτης 'Αθηναϊκής σχολής στάθηκε μια ωχρή απομίμηση του Εύρω-

παϊκού, είχε κάποιον αντίκτυπο στην Έλληνική πραγματικότητα.

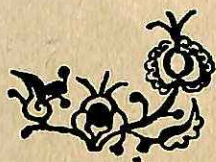
Ο «Ρομαντισμός» του κ. Παπαδήμα είναι μια αληθινά πολύτιμη εργασία, που θα ένθουσιάζη το διαλεκτό αναγνωστικό κοινό της «Έλληνίδος». Είμαι θέβαιη, πως με το προσεκτικό διάβασμα του «Ρομαντισμού» του κ. Παπαδήμα, θα προκύψη ή αδιότακτη αναγνώριση της αξίας του βιβλίου και του συγγραφέα του.

ΕΛΕΝΗ ΣΙΦΝΑΙΟΥ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ. 'Αλλη Κ. Τροπαιάτη : «'Ηρωες», 'Αθήναι 1939'.

ΜΕ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ: «Τα Νευρικά Παιδιά», του κ. Νίκα Ζερβού, έκυκλοφόρησε κατ' αυτές το 17ον τεύχος τών «Πρακτικών 'Οδηγών 'Ανατροφής», με το όποιον εγκαινιάζει το πολύτιμον αυτό περιοδικόν του Συλλόγου Γονέων, το πέμπτον έτος από της έκδόσεώς του. 'Εκτός από τις ευεργετικές υποδείξεις διά την ανάγνωση και την καταπολέμησης της παιδικής νευρικότητος, το φυλλάδιον αυτό υποδεικνύει εις τους γονείς, με το «Πρός τους αναγνώστας» άρθρον του, τί πρέπει να προσέχουν στην καθημερινή ανατροφή τών παιδιών των, και με τα αποσπάσματα από την «'Επιτυχίαν διά της θελήσεως» του 'Αμερικανού συγγραφέως δόκτορος I. Marden, τους δείχνει ποιά στοιχεία είναι απαραίτητα στην νεολαία, διά να νικήση στον άγωνα της ζωής. Συνιστώμεν θερμά το λαμπρόν αυτό περιοδικόν στις αναγνώστριές μας.

Στα γραφεία μας ελήφθησαν τα εξής περιοδικά και έφημερίδες: Οικογενειακή Ζωή, Πνευματική Ζωή, Τρεις 'Ιεράρχαι, 'Ελληνική 'Επιθεώρησις, Πάν, Νεολαία, Χαρά τών 'Οδηγών, 'Ατομική Ψυχολογία, Φωνή Αιγίου, Σπαρτιατικά Γράμματα, 'Ερευνα, Ζακυνθινή Φωνή, Το Παιδί, έκδοσις Πατριωτικού 'Ιδρύματος, Σπαρτιατικά Νέα, 'Ηπειρωτικός 'Αγών, 'Εκκλησία, Hellenisme Contemporain, Française, La femme Polonaise κ.λ.

Στοιχειώδες Καθήκον

Ένας γιατρός, που τόν ρώτησαν γιατί δέν βάζει τεφροδόχες στην αίθουσα του αναμονής, απήντησε: «'Απλούστατα, γιατί μου τις κλέβουν». Το αυτό συμβαίνει με τα περιοδικά και τα βιβλία του και με το κάθε τι που είναι ευμετακόμιστο. Κι' έν τούτοις είναι γνωστόν, ότι ο γιατρός αυτός έχει έκλεκτή πελατεία.

Είναι λοιπόν τόσο μεγάλη ή απόλαυσις να βάλωμε κάτι τι ξένο στην τσέπη μας; Κάθε νοικοκυρά, που δέχεται πολύ στο σπίτι της, θα έχη να σάς είπῃ, πως εξαφανίζονται τα βιβλία από τη βιβλιοθήκη της.

Που πάει λοιπόν ή τιμιότης, και που αρχίζει ή κλεψιά; Είναι μόνον ή αξία ενός πράματος, που χαρακτηρίζει τη χείρονομια, εάν το οικειοποιηθῇ κανείς χωρίς να του ανήκει; Νομίζομεν, ότι ο άνθρωπος δέν μπορεί να

είναι πολύ ή λίγο τίμιος, και πολύ ή λίγο λεπτός. 'Εκείνη, που κόβει κρυφά από το φιγυρίνι της ράφτρας της το σχέδιο, που της άρέσει, είναι ένοχη, όπως κάθε άλλος, που παραβιάζει ιτό νόμο της τιμιότητος. Η κυρία, που έχει το θάρρος να βάλῃ στην τσάντα της τη τεφροδόχη τών δέκα δραχμών, ή το βαζάκι ή το κεντημένο πετσετάκι, δέν μπορεί παρά να παύση να έκτιμᾷ τόν έαυτό της, το ίδιο σαν να είχε πάρει ένα αντικείμενο μεγάλης αξίας. Είναι συνεπώς ανάγκη, οί γονείς ν' ανατρέφουν τα παιδιά τους με αυτές τις αρχές. Τα παιδιά δέν έχουν από ένστικτο συναίσθησιν της ιδιοκτησίας, του τί είναι δικό τους και τί είναι ξένο. Καθήκον τών μητέρων είναι να τούς το μάθουν.

ΛΟΥΚΙΑ

Ειδήσεις

Η εβδομάδα του πρασίνου. 'Εχαιρετίσαμεν ως ένα μέτρο πολιτισμού την ευγενή προσπάθεια του κ. 'Υπουργού-Διοικητού Πρωτεύουσας, βοηθούμενου από τόν κ. Δήμαρχον 'Αθηναίων και από τούς δημάρχους και προέδρους κοινότητων της περιφέρειας. Τα δένδρα όχι μόνον θα όμορφαίνουν, αλλά και θα έξαγνίσουν τη γύρω ατμόσφαιρα, και τα πολλά δένδρα που έφυτεύθησαν κατά την εβδομάδα του πρασίνου, αντιπροσωπεύουν το καθένα όχι μόνον μια πρόπαθεια προς μίαν άνύψωσι σ' έναν ανώτερο πολιτισμό, αλλά και μια θερμή αγάπη προς την 'Αττική γῆ, που αξίζει τόσον πολύ τη στοργή μας.

—Το Ε. Σ. Ε. έστειλε στην 'Επιτροπή δραχ. 500 για την φύτευσι δένδρων, εις δέ την Κονίστραν του έγινε ειδική γιορτή, κατά την όποία έφύτευσαν τα παιδιά δένδρα και τούς άνεπτύχθη ή ώφελιμότης του πρασίνου.

Στα Πετράλωνα στη Σχολή 'Εργαζομένων 'Αγγραμμάτων Γυναικών του Ε.Σ.Ε., εξακολουθεί να παρέχεται κάθε Κυριακή απόγευμα άναψυχή στις μαθήτριες, με άφθονη απογευματινή προφή. Οί μαθήτριες παίζουν, χορεύουν, τραγουδούν, κάνουν γυμναστική, διαβάζουν μαζί με

τις κυρίες του Ε.Σ.Ε., που έποπτεύουν την σχολήν αυτήν.

Στη σειρά τών διαλέξεων. που διοργανώνει ο Σύλλογος Γονέων στην αίθουσα της 'Αρχαιολογικής 'Εταιρίας, ώμίλησε την βην Φεβρουαρίου ένώπιον πυκνού άκροατηρίου ή κ. Ελένη Παπανδρέου, περί του «Πως θα επιδράσωμεν ώφέλιμα εις την εξέλιξιν τών παιδιών μας».

'Απέθανεν στην 'Αγγλίαν εις ηλικίαν 79 έτών, ή δόκτωρ 'Ιωάννα Ουάκερ, μια εκ τών πρώτων γυναικών Ιατρών της Μεγάλης Βρετανίας και μέλος του Διεθνούς Συμβουλίου Γυναικών, από πολλών έτών. Η άποθανούσα, παρά τα ξήθια της εποχής, έφοίτησεν εις την πρώτην ιατρικήν σχολήν, ή όποία επέτρεπε την φοίτησιν γυναικών εις Λονδίον, και έλαβε το δίπλωμα του Ιατρού εις Βρυξέλλας, το 1880. 'Υπήρξε μια τών όπαδών της θεραπείας της φυματιώσεως διά του καθαρού άερος, και ή πρώτη Ιατρός, ή όποία εισήγαγε το σύστημα τουτο εις 'Αγγλίαν. 'Ενδιεφέρθη δέ ιδιαιτέρως και ήγωνίσθη διά την θελτίωσιν τών όρων ζωής τών λαϊκών τάξεων.

Πρό 18 έτών ή 'Ενωσις τών όρθοδόξων γυναικών της Ρουμανίας, υπό την προεδρείαν της Πριγκηπίσσης Κατακουζηνού, είχε αποφασίσει την άνέγερσιν Μουσουλείου εις το πεδίον μάχης του Μαρασέρτι, εις μνήμην

των 1000 πεσόντων εκεί υπέρ πατρίδος στρατιωτών. Παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας, ἡ "Ενωσις εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἰδῇ τὰς προσπάθειάς τῶν ἐτῶν στεφομένης ὑπὸ ἐπιτυχίας. Τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ περιφήμου Μαυσωλείου ἐγένοντο παρουσίᾳ τοῦ Βασιλέως Καρόλου, τοῦ διαδόχου Μιχαήλ καὶ τῶν μελῶν τῆς κυβερνήσεως.

Μέχρι σήμερον ἡ Γενεύη ἦταν ἡ μόνη Ἑλβετική πόλις, πού ἔχει γυναῖκα πρόξενον, τὴν δίδα Χάννα, ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ 1937 διωρίσθη διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν πατρίδα της, τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Ἦδη μίᾳ ἄλλῃ Ἀμερικανίᾳ, ἡ δνὶς Ράϋ Χάρβεϋ διωρίσθη ὑποπρόξενος στὸ Γενικὸν προξενεῖο τῆς Ἀμερικῆς, στὴ Βασιλεία. Ἡ δνὶς Χάρβεϋ, ἡ ὁποία ἤρχισε τὴ σταδιοδρομία της στὴν Ὀττάβα, καὶ εἰργάσθη στὴ Βασικτῶνα ἐπ' ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα, διετέλεσε κατὰ τὰ τελευταῖα 7 ἔτη ὑποπρόξενος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν στὸ Μιλάνον.

Εἰς τὴν Ἑλβετικὴν πόλιν Βασιλεία ἐξελέγη ἑκτακτος καθηγήτρια τῆς Ρωσικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, ἡ δνὶς Ἑλζα Μάλερ.

Ἡ κ. Ραμάρ, καθηγήτρια τῆς Σορβόννης καὶ διευθύντρια τῶν ἐργαστηρίων ἐρευνῶν ὀργανικῆς χημείας στὸ Παρίσι, προήχθη ἀπὸ ἱππότην, εἰς ἀξιοματούχον τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς, παράσημον, τὸ ὁποῖον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ἀπονέμεται εἰς Γαλλίαν.

Εἰς τὴν Ἀμερικανίδα δόκτωρ Φλωράνς Βαρθάρια Σήμερτ, καθηγήτρια εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτο βιοχημείας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πενσυλβανίας, ἀπενεμήθη μετάλλιον εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ χημικῶν ἐρευνῶν της ἐπὶ τοῦ θακίλλου τῆς φυματιώσεως. Ἡ δόκτωρ Σήμερτ εἶναι ἡ πρώτη τιμωμένη διὰ τοῦ παρασήμου τούτου γυναῖκα.

Εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἡ κ. Δημητράνα Ἰβάνοβα, πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Γυναικῶν τῆς Βουλγαρίας, καὶ μέλος τοῦ Δ. Σ. Γ. παρασημοφορήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βόριδος μετὸν σταυρὸν δευτέρας τάξεως τοῦ γυναικείου τάγματος τῆς πολιτικῆς ἀξίας, διὰ τὰς παρασχεθείσας εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νεανίδων ὑπηρεσίας της. Οἱ ἐπαγγελματικὲς σχολῆς στὴ Βουλγαρίαν εἶναι ἔργον τῶν Γυναικείων σωμάτων, πού ἀποτελοῦν τὴν Ἐθνικὴν Ἑνωσιν γυναικῶν τῆς Βουλγαρίας. Ἡ κυρία Ἰβάνοβα ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἑνωσιν αὐτὴν στὸ ἀνώτατο συμβούλιο τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκ-

παιδεύσεως εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον. Ἐπίσης ἡ κ. Ἰβάνοβα διὰ τοῦ παρασήμου ἔλαβε μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ νόμου περὶ τοῦ κανονισμοῦ καὶ τῶν προγραμμάτων τῶν σχολῶν αὐτῶν. Τὰ γυναικεῖα σωματεῖα συντηροῦν σήμερον 38 ἐπαγγελματικὰς σχολὰς, ὅπου διδάσκεται ἡ ραπτική καὶ αἱ οἰκιακαὶ ἐργασίαι.

Εἰς τὰς Ἰνδίας ἐνεκαίνιασθη εἰς τὸ τόσον προοδευτικὸν κράτος τοῦ Τραβανκόρ, νέον πανεπιστήμιον. Ὁ Μαχαράγιᾳς ἀνέλαθεν ὁ ἴδιος τὰ καθήκοντα τοῦ πρυτάνεως καὶ ὠνόμασε τὴν μητέρα τοῦ ἑκτακτον πρύτανιν, ἡ ὁποία εἶναι καὶ πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Γυναικῶν τῶν Ἰνδιῶν, εἶναι δὲ ἡ μόνη γυναῖκα πού κατέχει τοιοῦτον τίτλον εἰς Ἰνδίας, τίτλον ἄλλως τε σπανίως ἀπονεμόμενον εἰς γυναῖκα εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ἡ Σετὸν Παρθάτι Μπάγκ, ἡ ὁποία προήδρευσε κατὰ τὸ 1936 τοῦ Πανινδικοῦ συνεδρίου τῶν γυναικῶν καὶ ἐνδιαφέρεται ἰδιαιτέρως διὰ τὸ γυναικεῖον κίνημα, ἐξέφρασεν ἐπανειλημμένως δημοσίως τὴν γνώμην, ὅτι ἡ πρόοδος τῆς ἀνθρωπότητος ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γυναικῆς καὶ ἀπὸ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς της θέσεως.

Δέον νὰ γνωσθῇ ὅτι εἰς τὸ κράτος τοῦ Τραβανκόρ οἱ γυναῖκες εἶχαν τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου καὶ μετεῖχον εἰς τὴν βουλὴν πολὺ πρὶν οἱ γυναῖκες τῶν Βρεττανικῶν Ἰνδιῶν ἀποκτήσουν πολιτικὰ δικαιώματα. — Ἦδη μίᾳ γυναῖκα τοῦ Τραβανκόρ κατέστη διάσημος εἰς τὸ ἱατρικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἑτέρα διωρίσθη δικαστὴς, δὲν ἀπέχει δὲ ἴσως πολὺ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου δικαστικοῦ βαθμοῦ.

Ἡ Γερμανία εἶναι ἀπὸ τὰς χώρας, πού ἔχει ἀνώτατον ἀριθμὸν γυναικῶν ἐργαζομένων ἐπαγγελματικῶς. Λογαριάζουν πῶς ὑπάρχουν ἐκεῖ 11½ ἑκατομ. γυναῖκες, πού «κερδίζουν» τὸ ψωμί τους. Ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ, τὰ 5½ ἑκατομμύρια εἶναι ἀνύπαντρες, χήρες ἢ διαζευγμένες, πού δὲν ἔχουν ἄλλους πόρους ἀπὸ τὴν ἐργασία τους. Οἱ ἄλλες εἶναι παντρεμένες, πού ἐργάζονται πλάι στὸ σύζυγό τους, καὶ κορίτσια, πού ἀπὸ τῆς ἀποφοιτήσεώς τους ἀπὸ τὸ σχολεῖον μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεώς τους, ζητοῦν νὰ κερδίσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν. 40% ἀπ' αὐτὰς εἰς τὰς ἐργαζόμενες γυναῖκες ἀσχολοῦνται στὴ γεωργίαν καὶ στὴ δασικὴ οἰκονομία, 24% στὴ βιομηχανίαν καὶ βιοτεχνία, 17% στὸ ἐμπόριο καὶ

στὶς μεταφορές, 11% σὲ οἰκιακὰς ἐργασίας καὶ 7% σὲ δημόσιες ὑπηρεσίας.

Τὸ Μέτωπον τῆς Ἑργασίας τῶν Γερμανίδων ὁμοῦ μετὰ τὰς ὀργανώσεις τῶν Γερμανίδων φοιτητριῶν εἰσήγαγον ἐπιτυχῶς τὸν θεσμόν ν' ἀντικαθιστοῦν φοιτήτριες τὸ καλοκαίρι ἐπὶ 4-6 ἐβδομάδες ἐργάτριες σ' ἐργοστάσια, πού στὸ χρονικὸ αὐτὸ διάστημα ἔχουν ἄδεια, καὶ πηγαίνουν στὴν ἐξοχή. Τὸ σύστημα αὐτὸ εἶχε ὡς τώρα καλὰ ἀποτελέσματα· οἱ φοιτήτριες μαθαίνουν γρήγορα τὴν ἐργασία, πού ἀναλαμβάνουν, δείχνουν προθυμίαν κ' ἐπιτηδεύονται κ' ἔτσι δὲν ἐπέρχεται καμμία διασάλευσις στὴ λειτουργίαν τῶν ἐργοστασίων.

Ἡ μορφωτικὴ γωνία τῆς γυναικῆς. Ὁ σύνδεσμος γυναικῶν «Τὸ σπῖτι τοῦ κοριτσιοῦ», μετὰ τοῦ σωματείου Κυριῶν καὶ Δίδων Ἡλιουπόλεως ἱδρύσθη τὴν πρώτην «Μορφωτικὴν Γωνίαν», εἰς τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ θὰ διδάσκονται στοιχεῖα ὕγιεινῆς, ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν τῶν, νοικοκυρῶσύνῃν, ἐκλαϊκευμέναις ὁμιλίαις, συμφώνως μετὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νέου Κράτους. Ἡ πρώτη μορφωτικὴ γωνία τοῦ συνδέσμου γυναικῶν, τῆς ὁποίας τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν μετὰ μὲγαν ἐπισημότητα στὴν Ἡλιούπολιν, θὰ λειτουργῇ κάθε Κυριακὴν 4-6 μ. μ. Εἰς τὰς ἐργαζόμενας γυναῖκας θὰ προσφερθῇ ὑπὸ τῶν κυριῶν καὶ τῶν δύο συνδέσμων κύπελλον σοκολάτας καὶ γλυκά. Αἱ προστάτιδες κυρίαι τῆς γωνίας θὰ παρέχουν εἰς τὰς ἀποκλήρους ἀδελφὰς τῶν ἱατρικῆν περίθαλψιν καὶ θὰ φροντίζουν ὅπως δῆποτε νὰ τὰς ἐξυπηρετοῦν.

Μεταξὺ τῶν δώδεκα ἀρχαιολόγων, πού διευθύνουν τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Ἀρχαίας Ἀγορᾶς, κοντὰ στὸ Θησεῖον, τὴν μεγαλειτέραν ἴσως τῶν συγχρόνων ἀνασκαφῶν, οἱ ὁκτὼ εἶναι γυναῖκες. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἀποτελεῖ περιφανὴ νίκην τῆς γυναικῆς καὶ στὴν ἐπιστήμην.

Νέα μόδα. Στὸ Παρίσι ἐσημειώθη θραυτὸν φόρεμα ἀπὸ... ἀλουμίνιον, πού φαίνεται ἀσὸν σκληρὸς ταφτάς. Μήπως τὸ ἐλάνσarisαν τὰ «Σωματεῖα τῶν Καλῶν Νοικοκυράδων», γιὰ νὰ μποροῦν τὰ φορέματα αὐτά, ἅμα περάσῃ ἡ μόδα τους νὰ μεταβληθοῦν σὲ κατσαρόλες;

Ἡ νεαρὰ Ἀμερικανὶς μοναχὴ Μαρία Λιμπώβ, τοῦ τάγματος τῶν Φραγκισκανῶν, ἔδωκε ἐσχάτως ἐξετάσεις στὸ Πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Φιλολογίας, μετὰ τὸν βαθμὸν «λίαν καλῶς».

Ἀπὸ τὴ Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Γυναικῶν στὸ Ἐδιμβούργον

Σχετινὰ μετὰ τὴ βιογραφίαν τῆς Ἰωσηφίνης Μπάτλερ, τῆς γυναικῆς αὐτῆς πού πρωτοστάτησε στὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς διπλεύρου ἠθικῆς, δημοσιεύομεν κατωτέρω μέρος τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἠθικὴν ἰσότητά τῶν δύο φύλων τοῦ Διεθνοῦς Συμβ. Γυναικῶν, πού συνήλθε τὸν παρελθόντα Ἰούλιον στὸ Ἐδιμβούργον. Ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις αὐτὰς θὰ ἰδοῦν οἱ ἀναγνώστριάς μας, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ διακανονισμοῦ καὶ τῆς σωματεμπορίας δὲν ἐλύθηκεν ἀκόμα σὲ ὅλες τὰς χώρας κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικόν.

Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς λαίδης Numbeholme, ἀντιπροσωπεύθησαν 23 Ἐθνικὰ Συμβούλια, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ἑλληνίδων. Μεταξὺ ἄλλων ἐγένετο γνωστὸν, ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς καταργήσεως τοῦ διακανονισμοῦ, παρετηρήθη ὕφεσις τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων εἰς τὸν βρεττανικὸν μητροπολιτικὸν στρατόν. Ἀπὸ 260 τοῖς χιλίοις τὰ κρούσματα κατῆλθον εἰς 9 %.

Ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐκθέσεις τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Νέας Ὠρκῆς εἰς τὰς Σκανδιναυικὰς χώρας καὶ τῆς Βρεττανικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Σκανδιναυίαν καὶ τὰς Κάτω Χώρας, προκύπτει, ὅτι εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ὑποχρεωτικὴ θεραπεία τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων ἀπέφερε καλύτερα ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴν οἰκειοθελή τοιαύτην.

Κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίαν τῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς νέας προέδρου Miss Alison Neilans, συνεζητήθησαν καὶ ἐγένοντο δεκταὶ ἐν περιλήψει αἱ ἐξῆς ἀποφάσεις:

- 1) Ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἰδίου ἠθικοῦ ἐπιπέδου καὶ διὰ τὰ δύο φύλα.
- 2) Ἐπικύρωσις καὶ ἐφαρμογὴ τῶν Διεθνῶν Συμβάσεων διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς σωματεμπορίας τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν.
- 3) Ἐξέτασις ψυχιατρικῆ τῶν ἀτόμων πού ὑποπίπτουν εἰς σεξουαλικά παραπτώματα καὶ ἀνάλογος ψυχιατρικὴ θεραπεία.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

Στήλη για τις μητέρες

“Όλοι οί ευσυνείδητοι γονείς, πού θεωρούν καθήκόν τους νά δώσουν καλή ανατροφή στά παιδιά τους, προσπαθοῦν διαρκῶς νά διορθώνουν τά ἐλαττώματα καί τίς ἐλλείψεις τους. Καθημερινῶς ἐντείνουν τίς προσπάθειες αὐτές, γιατί καθῶς περνοῦν τά χρόνια, διαπιστώνουν, μέ λύπη τους, ὅτι τά παιδιά παρουσιάζουν διαρκῶς νέες ἐλλείψεις καί νέα ἐλαττώματα. “Όλα αὐτά τά ἀποδίδουν συνήθως στή φύση καί στό χαρακτήρα τῶν παιδιῶν.

Πολύ λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, πού προσπαθοῦν νά βροῦν τά βαθύτερα αἷτια, πού προκαλοῦν τά ἐλαττώματα αὐτά.

“Αν οἱ γονεῖς παρατηροῦσαν καλᾶ τόν ἑαυτό τους, θά ἀνακάλυπταν μέ ἐκπληξιν, ὅτι τά παιδιά πῆραν ἀπό αὐτούς τούς ἴδιους τά περισσότερα ἐλαττώματα.

“Ο ἄνθρωπος, καθῶς ξέρουμε, εἶναι ζῶον μιμητικόν, ὁ μικρός δέ ἄνθρωπος ἀκόμα μιμητικώτερος. Στή μικρή ἡλικία, ὅταν δέν ἔχη ἀρχίσει ἀκόμα νά σκέπτεται καί νά ἐνεργῇ μέ τὸ δικό του μυαλό, τὸ παιδί, οἰκειοποιεῖται τούς τρόπους καί τίς σκέψεις τῶν ἀνθρώπων, πού τὸ περιτριγυρίζουν. Μιμεῖται τούς γονεῖς του σέ ὅλα: στίς κινήσεις στὸν τρόπο πού ἐκφράζονται, στίς ἐπιθυμίες καί τά συναισθήματα, ἀκόμα δέ μιμεῖται τίς σκέψεις καί τὸν τρόπο κατὰ τὸν ὁποῖον βλέπουν καί ἐκτιμοῦν οἱ μεγάλοι τά πράγματα τῆς ζωῆς.

“Ο Πλούταρχος στὸ «περὶ Παίδων Ἀγωγῆς» βιβλίο του, γιὰ νά δείξῃ στοὺς γονεῖς τὴν εὐθύνη τους γιὰ τὴν ψυχικὴ ὑγεία τῶν παιδιῶν, τονίζει τὰ ἑξῆς:

«Ὡσπερ γάρ τὰ μέλη τοῦ σώματος εὐθὺς ἀπὸ τῆς γενέσεως πλάττειν τῶν τέκνων ἀναγκαῖόν ἐστι, ἵνα ταῦτα ὀρθὰ καὶ ἀστραθῇ φύηται, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξ ἀρχῆς τὰ τῶν τέκνων ἦθι ρυθμίζουσιν προσήκει. Εὐπλάστον γάρ καὶ ὑγρὸν ἢ νεότης, καὶ ταῖς τούτων ψυχαῖς ἀπααῖς ἔτι τὰ μαλθήματα ἐντήκεται· πᾶν δὲ τὸ σκληρὸν χαλεπῶς μαλάττεται. Καθὰπερ γάρ σφραγίδες τοῖς ἀπαλοῖς ἐναπομάττονται κηροῖς, οὕτως αἱ μαθήσεις ταῖς ἔτι παίδων ψυχαῖς ἐναποτυποῦνται».

Στὸ τέλος δὲ τοῦ βιβλίου του προσθέτει: «Πρὸ πάντων γάρ δεῖ τοὺς πατέρας τῷ μηδὲν ἀμαρτάνειν, ἀλλὰ πάντ’ ἃ δεῖ, πράττειν, ἐναργῆς πρὸς τὸν τοιούτων βίον, ὥσπερ κάτοπτρον ἀ-

ποθλέποντες, ἀποτρέπωνται τῶν αἰσχρῶν ἐρεῖναι νά μελετήσῃ τὸν ἑαυτόν του. «Γνῶθι σ’ ἑαυτόν καὶ λόγων».

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς τὸ πρῶτο πρᾶγμα, πού πρέπει νά κάνῃ ἕνας εὐσυνείδητος γονεὺς εἶναι νά μελετήσῃ τὸν ἑαυτόν του. «Γνῶθι σ’ αὐτόν», ὅπως ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι. Εἶναι ἀνάγκη νά συνηθίσουν οἱ γονεῖς νά ἀναλύουν τὸν ἑαυτό τους καί νά βλέπουν τὰ προτερήματα καί ἐλαττώματά τους, τίς ἐλλείψεις καί τίς ἀδυναμίες τους, γιὰ νά διορθώνουν τίς κακὲς τους συνήθειες καί νά τελειοποιοῦν τίς καλές. Οἱ γονεῖς πρέπει νά φροντίζουν τόσο γιὰ τὴ σωματικὴ τους ὅσο καὶ γιὰ τὴν πνευματικὴ τους ὑγεία.

Τά παιδιά χρειάζονται γονεῖς μέ ἀκμαῖες δυνάμεις.

Πῶς μπορεῖ κανεὶς ν’ ἀναθρέψῃ παιδιά χωρὶς σωματικὴ ὑγεία, μέ ἀδύνατα νεῦρα; Ὁ Βιεννέζος ψυχίατρος Erwin Waxberg, στὸ βιβλίο του «Τὰ νευρικὰ παιδιά», λέγει, ὅτι τὰ νεῦρα αὐτὰ εἶναι ἀντανάκλασις τῆς νευρικότητος τῶν γονέων.

Γιὰ νά πέρνουν καλὰ παραδείγματα τὰ παιδιά, πρέπει οἱ γονεῖς νά εἶναι πρᾶοι, καλοὶ καὶ λογικοί.

Στὸ ἐπόμενο τεῦχος θά μιλήσουμε γιὰ τὸν τρόπο μέ τὸν ὁποῖον θά καλλιτερεύσουν οἱ γονεῖς γιὰ νά γίνουν ἀντάξιοι τοῦ προορισμοῦ των.

M. B.

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ καὶ Τεχνῶν τοῦ Ε. Σ. Ε. καὶ ἡ «Ἑλληνίς» διοργανῶνουν καὶ φέτος τρεῖς πολὺ ἐνδιαφέρουσες διαλέξεις εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ»: Ὁμιλήτριαι εἶναι αἱ κ. κ. Ἰουλίᾳ Ρακτιβάν, πού θά ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ ταξιδίου της εἰς Αὐστραλίαν, Μαρίᾳ Ἀμαριώτου, περὶ Κρητικῶν Μαντινάδων καὶ Ἀμαρυλλίς Δραγοῦμη περὶ τοῦ Γάλλου φιλοσόφου Μπεντά.

Ἡ κ. Ἐβελύνη Λόβς ἐξελέγη ἐσχάτως πρόεδρος τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Λονδίνου. Γιὰ πρώτη φορὰ διορίζεται γυναίκα σ’ αὐτὴ τὴ θέσι. Ἡ κ. Λόβς, πού ἀνήκει ἀπὸ ἐτῶν στὸ σοσιαλιστικὸν κόμμα, κατεῖχε ὡς τώρα σπουδαῖα ἀξιώματα στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Λονδίνου καὶ καταγίνεται μέ ζητήματα οἰκονομίας.

ΤΟ BAL DE TÊTES ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

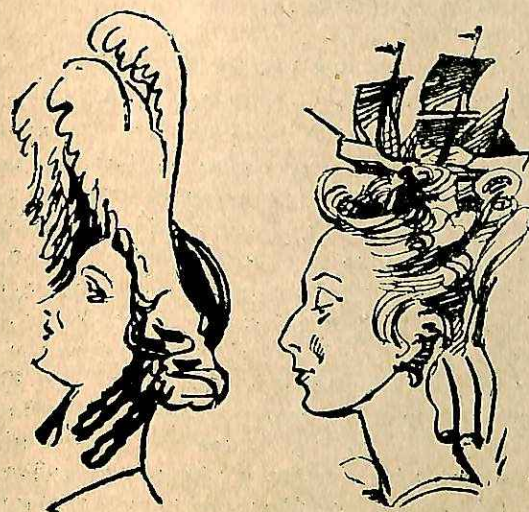
Στὶς αἰθουσες τοῦ ξενοδοχείου «Μεγάλῃ Βρετανία», δόθηκε στίς 9 Φεβρουαρίου ὁ ἐτήσιος χορὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἑλληνίδων.

Τὸ «bal de têtes» εἶχε, ὅπως πάντοτε, μεγάλη ἐπιτυχία καὶ συνεκέντρωσε τὴν ἐκλεκτὴ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία.

Οἱ περισσότερες κυρίες ἔφεραν τουαλέττες κομψότατες, μοδέρνες σὲ τύπο «Γρὰν σουάρ», ἄλλες πάλι ἀπλούστερες τουαλέττες, μέ μανίκια, ἀπὸ ὑφάσματα ἀσημένια καὶ χρυσά.

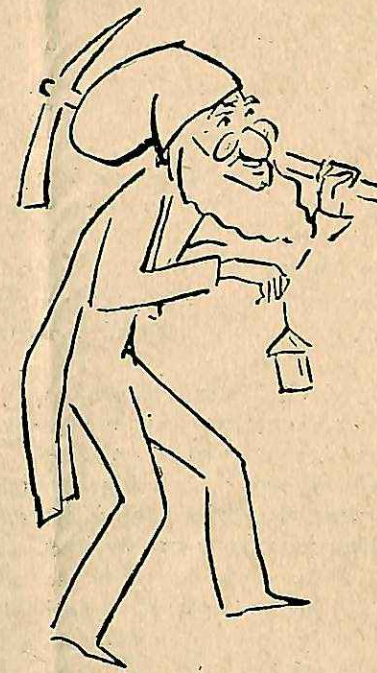

Κα Κωδοῦνη (1ο βραβεῖο)

Δις Δοανίδου

Δις Θανασουλοπούλου

Ἐνας νᾶνος

Δις Ν. Ζορίφη

Ἡ νεολαία, κομψοτάτη, εἶχε φορέματα ἀνθένια ἀπὸ μουσελίνες, ταφτάδες, τούλια κλπ. Τὰ περισσότερα φορέματα συμπληρώνονταν

από μακρυά πανωφόρια και κάπ, από ύφασματα μάλλινα ή θελούδινα, σε ζωηρά χρώματα.

Πολλές κυρίες είχαν μετεμφιέσει ωραιότατα τα κεφάλια τους με διάφορα πρωτότυπα χτενίσματα.

Η επιτροπή η οποία ωρίσθη για να βραβεύσει το καλύτερο κεφάλι, έδωσε το πρώτο βραβείο στην κ. Κωδούνη, ωραιότατη εμφάνιση Ταναγραίας κόρης.

Το δεύτερον βραβείο έλαβεν η δνίς Θανασουλοπούλου, της οποίας η κόμμωση παρίστανε μια μικρή φρεγάδα.

Μεγάλη εντύπωση έκανε η εμφάνιση μιας όμαδος νέων, οι οποίοι είχαν κάνει τα κεφάλια των έπτά νάνων, από το φιλμ «Η Χιονάτη και οι νάνοι».

Οι νέοι αυτοί, όλοι πανύψηλοι, ήταν χαριτωμένοι με τα γένεια τους, τις μεγάλες τους μύτες και τους μυτερούς σκούφους. Ο καθένας κρατούσε από μιαν άξινα και ένα φαναράκι και μπήκαν μέσα τραγουδώντας το τραγούδι των νάνων, όταν πηγαίνουν στη δουλειά.

Συντρίματα

Πόσον καιρό έχεις αλιθάνιστο
Χορταριασμένο- έρημοκλήσι,
Τ' ασφάλαχτά σου δεν τα πάτησε
Παπᾶς να μπή να λειτουργήση.
Πότε ο καιρός θα σε γκρεμίση,
Να μη σε βλέπουν έτσι αδόξαστο
Τ' άθῶα ματάκια, έρημοκλήσι.

Στην άμμουδιά την άκαρπην
Ένα κρινάκι βγαίνει
Κι' η νεαραϊδοῦσα η θάλασσα
Το κράζει έρωτευμένη
Και σβύνει έμπρός του και πεθαίνει
Και το κρινάκι ασάλευτο
Την άμμουδιά ώμορφαίνει,

Αράχνιασαν τα παραθύρια μας
Κι' έβγαλε η πόρτα μας χορτάρι
Τρεις όρφανοῦλες δεν λυπήθηκαν,
Έκείνος ποῖρθε να σε πάρη;
—Γύρνα ξανθό μας παλληκάρι!—
Κι' αράχνιασαν τα παράθυρά μας
Κι' έβγαλ' η πόρτα μας χορτάρι.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Πώς θ' αποφεύγετε τα διαζύγια

Για το σύζυγο :

Να είσαι γενναϊόδωρος, σύμφωνα με τα μέσα σου.

Μην ανακατεύεσαι στο νοικοκυριό.

Να είσαι εύθυμος· τίποτε δεν δίδει τόσο στάνευρα της γυναίκας, όσον ένας γκρινιάρης άνδρας.

Να φέρεσαι προς τη γυναίκα σου μ' ευγένεια και εκτίμησι.

Μη την αποπέρνεις.

Να είσαι καλός και δίκαιος προς τα παιδιά.

Μην παίρνεις ποτέ στο σπίτι σου οίκοτρόφους.

Να είσαι πάντοτε καλοντυμένος και καθαρός.

Για τη σύζυγο :

Μη πηγαίνεις ποτέ στα άκρα.

Έχε το σπίτι σου τακτικό και καθαρό.

Μη παραμελείς τον έαυτό σου· διατήρησε τη χάρι και την όμορφιά σου.

Μη καταβιβάξεις τη θέση του πατέρα απέγαντι των παιδιών.

Μην άκούς τους φίλους και γείτονες, όταν πρόκειται για το σπίτι σου.

Μην έξευτελίζεις τον άνδρα σου.

Η αδιάφορη, ψυχρή γυναίκα ύποσκελίζεται πολλάκις από μιαν άλλη πιο πρόθυμη και πιο περιποιητική.

Και λίγη Μαγειρική

—Γλύκισμα σοκολάτας με κάστανα.

5 φλιτζάνια τσαγιού άλεῦρι, 2 φλιτζάνια φιλή ζάχαρη, 4 αυγά, λίγη βανίλια, 1½ κουταλιά σόδα, 40 δράμια βούτυρο, ένα ποτηρι κρῶο γάλα, μια πλάκα τριμμένη σοκαλάτα. Βάζομε σε λεκάνη το άλεῦρι, τη ζάχαρη, τους κροκούς, τη σοκολάτα διαλυμένη στο γάλα, προσθέτομε τη σόδα και στο τέλος το χλιαρό βούτυρο και τα χτυπημένα άσπράδια. Ανακατέβομεν το όλο σιγά και χύνομεν σε βουτυρωμένη φόρμα. Ψήνομε στο φούρνο επί 30—40 λεπτά. Όταν το γλύκισμα κρυώσει το κόβομεν σε 2—3 κομμάτια, το παραγεμίζομεν με πουρέ από κάστανα, ξαναφτιάνομεν το σχήμα της τούρτας και σκεπάζομεν με πηχτό στρώμα σοκολάτας.

Μερικές πρακτικές συμβουλές

Αυτή την εποχή όλα τα ζῶα μαδοῦν φοβερὰ. "Αν έχετε γάτα ή σκύλο σπίτι σας άσφαλῶς θα γεμίζουν τακτικά τα ροῦχα σας από τις τρίχες τους, πᾶγμα πολὺ δυσάρεστο, γιατί οι τρίχες αυτές κολλοῦν και δύσκολα φεύγουν. Για να καθαρίσετε λοιπὸν τα ροῦχά σας βουρτσίσατέ τα με μιὰ σκληρή βούρτσα, βουτηγμένη μέσα σε οινόπνευμα. Οι τρίχες θα κολλήσουν στη βούρτσα και θα φύγουν.

"Αν τυχὸν έπεσε επάνω στο παρκέ μελάνι, να το καθαρίσετε ὡς έξης: Διαλύσατε μιὰ μικρή ποσότητα χλωριούχου άσβεστού, μέσα σε νερό να γίνη πολτός. Αλείψατε τους λεκέδες μ' αυτή τη μᾶζα και άφοῦ στεγνώσει σκουπίσατέ την με δύναμι.

Για να καθαρίσετε από τα τραπεζομάντηλα και τις πετσέτες τους λεκέδες, που έγιναν από φρούτα ή κρασί, εάν μὲν είναι άσπρα θα χρησιμοποιήσετε άτμόν θείου και θα τα ξεβγάλετε με ζεστό χλωριούχον ὕδωρ. Εάν δὲ είναι χρωματιστά θα τα πλύνετε μέσα σε χλιαρή σαπουνάδα και θα τα τρίψετε πολὺ έλαφρά με άμμωνία.

Τὰ άνθη είναι χωρίς άμφιβολία το ωραιότερο στόλισμα τοῦ σπιτιοῦ. Το κακό είναι πῶς μαραίνονται εύκολα. Όταν δῆτε, ὅτι τὰ άνθη σας αρχίζουν να μαραίνωνται, βουτήξτε τα κοτσάκια τους στο κάτω μέρος, μέσα σε ζεματιστό νερό και αφήστε τα ἔως ὅτου το νερό κρυώσει έντελῶς. Κόψτε μετὰ το μέρος τῶν κοτσανῶν, που είχατε στο ζεστό νερό και βάλτε πάλι τὰ άνθη σας στο βάζο με κρύο νερό. Να είστε βεβαία, πῶς θα γίνουν πάλιν δροσερά ὅπως πρίν.

Για να καθαρίσετε τους λεκέδες, που έγιναν από νερό επάνω σ' ένα έπιπλο, κάμετε το έξης: Ξύσετε λίγο άσπρο κερὶ μέσα σε λάδι και βάλτε το στη φωτιά να λυώσει. Απλώσατέ το μετὰ το μίγμα άπάνω στους λεκέδες. Μετὰ μισή ὥρα τρίψτε το δυνατά με ένα μάλλινο ὕφασμα. Οι λεκέδες θα έχουν εξαφανισθῇ.

"Αν έτυχε να αφήσετε πολὺ καιρό καμμιὰ τσάντα σας δερμάτινη σε ὕγρὸ μέρος, και έχει χαλάσει από την ὕγρασία, να την τρίψετε με λίγη θαζελίνη. Έπειτα αφήστε την επί ὅου μέρες κοντὰ στη φωτιὰ να στεγνώση και μετὰ τρίψτε την με ένα μάλλινο ὕφασμα.

Έπληρώσατε τη συνδρομή σας;

Γραφεῖον

Εύρέσεως Γυναικείας Έργασίας

του Έθνικοῦ Συμβουλίου Έλληνίδων

Όδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

Όραι λειτουργίας 4—6 μ. μ. Καθ' εκάστην

ΜΟΔΕΣ

*** Οί Παρισινοί οίκοι ἄρχισαν νά λανσάρουν τὰ ἀνοιξιὰτικα μοντέλλα τους. Ἡ νέα γραμμή δὲν διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὴ χειμωνιάτικη. Οἱ φοῦστες εἶναι κοντές καὶ φαρδύες. Ἀπέχουν περὶ τοὺς 36-38 πόντους ἀπὸ τὴ γῆ.

*** Τὰ ἀνοιξιὰτικα φορέματα εἶναι ἀπλά, μὲ κλειστό γιακά καὶ μακρὰ μανίκια, μᾶλλον φαρδύα στοὺς ὤμους.

*** Τὰ πανωφόρια εἶναι πολλῶν εἰδῶν. Ἀλλὰ εἶναι ἴσια ἐμπρός, χωρὶς νὰ σταυρώνουν, ἀλλὰ εἶναι μεσάτια, μὲ ζώνη καὶ ἄλλα εἶναι πάλι ἐντελῶς θάγκ.

*** Ἡ φόδρα τῶν πανωφοριῶν εἶναι σὲ χρῶμα ἀντίθετο, συνδυάζεται δὲ μὲ τὴ γαρνιτούρα τοῦ φορέματος. Ὁ Παρισινὸς οἶκος Λυσιέν Λελόγκ λανσάρει ἓνα πανωφόρι χρώματος φούξια, μὲ φόρεμα ἀσσορτί. Ἡ φόδρα του εἶναι πράσινη καθὼς ὁ γιακάς καὶ ἡ ζώνη τοῦ φορέματος.

*** Τὰ καρὸ ὑφάσματα εἶναι πάντα τῆς μόδας.

*** Ἐπίσης ἐπανῆλθαν στὴ μόδα τὰ μουαρέ γιὰ τὶς ἀραδυνὲς τουαλέττες.

*** Οἱ ὁραδυνὲς τουαλέττες εἶναι ἐφέτος πολὺ φαρδύες. Γιὰ μιὰ τουαλέττα τούλινη

χρειάζεται κανεὶς τὸλάχιστον 40 πήχεις. Γιὰ τὰ ἄλλα ὑφάσματα χρειάζονται λιγώτερες πήχεις, ὅχι ὅμως λιγώτερες ἀπὸ 15-20.

*** Τὰ καπέλλα εἶναι κι' αὐτὰ σὰν τὴν ἀνοιξη, στολισμένα μὲ ἄφθονα λουλούδια καὶ

κορδέλλες. Ὁ τεπὲς εἶναι πολὺ μικρὸς καὶ σκεπάζεται ὁλόκληρος μὲ τὰ λουλούδια. Ἀλλὰ καπέλλα πάλι ἔχουν κωνικοὺς τεπέδες, ποὺ παρουσιάζουν ἄρκετὰ διασκεδαστικὸ θέαμα.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

“L'HÉLLÉNIS,”

Organe mensuel du Conseil National des Femmes Héliennes

Rédaction-Administration : Rue Alex. Soutsou 26
Athènes, Mars 1939

La semaine du vert, du 12-19 Février fut une semaine de joie. Nous l'avons salué comme une noble manifestation du gouvernement. Cette semaine, qui fut organisée d'après une idée que conçut et réalisa le ministre de la capitale M. Codjias, couvra l'Attique, autrefois sèche et stérile, d'arbres et de verdure.

Le C.N.F.H. a envoyé 500 dr. au comité du vert et a fêté cet événement sur son Terrain de jeu où les enfants plantèrent plusieurs arbres.

L'association «la maisons de la jeune fille», et la corporation des dames et demoiselles d'Héliopolis le Progrès viennent de fonder à Héliopolis à la banlieu d'Athènes la première «section d'Education» où les femmes du peuple reçoivent des leçons d'hygiène, d'éducation, de puériculture, de ménage, etc. d'après le programme établi par le ministère de Prévoyance sociale.

L'inauguration de la première «section d'éducation» a eu lieu le mois passé. Les leçons ont lieu tous les Dimanches de 4-6. Après la leçon on offre aux élèves une tasse de chocolat et des gâteaux.

Les dames de ce groupe suivent leurs élèves ainsi que leur vie privée, pour les aider autant que possible.

A l'hôtel de **Grand Bretagne** a eu lieu, le 9 Février, le bal annuel du C.N.F.H. Le «bal de têtes» a eu comme toujours un grand succès. L'élite de la société Athenienne a tenu à y prendre part. On a vu de très jolies robes et une quantité de «têtes» originales et de beaucoup de goût.

Un comité composé d'artistes a distribué des prix aux plus réussies.

L'Académie d'Athènes, a donné cette année, le prix Benaki à l'Association d'Education des dames de Patras.

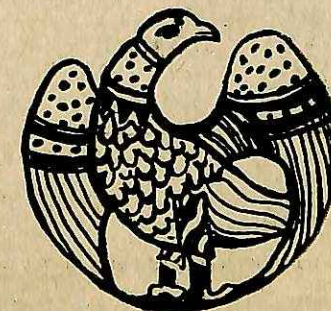
Cette association, fondée en 1931, par Mme L. Sophi a des écoles du soir où 200 jeunes filles du peuple apprennent à lire, à écrire, à coudre, etc. Les livres et les cahiers sont donnés gratuitement. Toutes les dames de l'association suivent l'évolution spirituelle et morale de ces jeunes filles et travaillent de toutes leurs forces pour élever l'esprit de celles qui seront demain des mères de famille conscientes.

A part les cours du soir, «l'Association d'Education de Patras» a aussi inauguré des conférences avec projection de films éducatifs et maintenant la présidente Mme L. Sophi va installer à Patras le 1er jardin d'enfants.

Parmis les douze archéologues qui dirigent les fouilles du marché antique près du temple de Thésée il y a huit femmes.

C'est encore une victoire féminine.

L'Ecole du C.N.F.H. des femmes illettrées organise tous les Dimanches après midi une réunion récréative pour les élèves. Les femmes dansent, chatent, font de la gymnastique, puis après avoir pris un abondant gouter, elles font la lecture avec les dames du C.N.F.H.

Οι ξανθές Έχουν Ευαίσθητο δέρμα!

Αυτό δε απαιτεί μια ιδιαίτερα προ-
φύλαξη και μία καλή περιποίηση. Γι'
αυτό οι ξανθές προτιμούν δια την
καθημερινήν περιποίησιν του τήν
κρέμα NIVEA, διότι τρέφει το δέρ-
μα, έπειδή περιέχει EUCERIT και τό
κάνει ικανό πρὸς αντίστασιν.

Έτσι ή ύγρασία και τό κρύο δέν μπο-
ρούν νά τοῦ κάμουν τίποτε, παρα-
μένει δέ και τό χειμῶνα ἀκόμη μα-
λακό ὡς βελούδο και νεανικό.

**NIVEA
CREME**

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡ-
ΜΑΚΕΙΑ ΚΑΙ ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΑ.
ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΚΥΤΙΟΝ ΔΡΑΧΜ.
8.50. ΤΟ ΜΕΣΑΙΟΝ ΔΡΧ. 15.
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΡΑΧΜΑΣ 30.

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ **OREODONT** ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ELBEO

Η καλύτερα Κάλτσα
γιὰ τὸν καλύτερο κόσμο

Πυκναί περιπάτου
καί διαφανείς ἀνάποδες
βραδυνές.

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ καλὰ
Καταστήματα εἰς τιμὰς ἀπολύτως
ὠρισμένας.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΣΙΛΚΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Μητροπόλεως 44-46 - Τηλέφ. 25-401

ΑΘΗΝΑΙ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

Πρὶν γεννηθῇ τὸ παιδί

Τὸ νέο βιβλιάριον CLAXO πραγματευόμε-
νον περὶ τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν
περίοδον τῆς ἐγκυμοσύνης παρέχεται δω-
ρεὰν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων.

ΣΤΑΜ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ Α. Ε.

..... ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 22 - ΑΘΗΝΑΙ .....

Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἔναντι λήψεως γραμματο-
σήμου τριῶν Δραχμῶν.

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ **OREODONT** ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ	ΔΡΧ.	30.000.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ	»	120.496.050.250

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΞΕΑΛ ΑΘΗΝΑΙ - ΠΕΙΡΑΙΑ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ:

Φιάλαι παντός είδους, Δαμιτζάνες πλεκταί, (Τζάμια) Υαλοπίνακες
Μάτ, Υαλοπίνακες Διαμαντέ, Υαλικά οικιακής χρήσεως. Διάφορα
καλλιτεχνικά ύαλινα είδη οικοδομικής (τουβλα, κέραμοι, φωταγωγοί)

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ:

Σιδηροπυρίται Κασάνδρας, Έρμιόνης - Λιγνίται Ύρωποῦ, Κορύνης.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF TRUST COMPANY 205, West 33rd St. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΦΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικὸν Γραφεῖον

Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

Παρέχει δωρεὰν συμβουλὰς

Ἐκάστην Πέμπτην 12 - 1 μ. μ.

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

**ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ**

Ἐφαρμόζεται με μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν. Παρέχεται
ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικιλμάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΑ-
ΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἑσωτερικὰ καὶ ἑξωτε-
ρικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν.

**ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ**

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΝ
ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΦΩΝΗ

Ἑλαιόλ
ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΦΥΣΙΚΟΝ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑ
ΠΕΥΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΑΤΗΣ

“ΕΝΑ ΛΟΥΤΡΟΝ ΜΕ ΕΛΑΤΟΛ
ΣΑΣ ΔΙΔΕΙ ΝΕΑΝ ΖΩΗΝ,”

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ΤΗ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1938) 10.471.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Εν Ἀγίῳ Νικόλαῳ (Κρήτης)	Εν Θήρᾳ	Εν Μεσσήνῃ
» Ἀργινίῳ	» Ἰθάκῃ	» Μιτυλήνῃ
» Ἀγνιᾷ	» Ἰστιαίᾳ	» Ναυπάκτῳ
» Ἀθήναις:	» Ἰωαννίνοις	» Ναυπλίῳ
ἐν ὁδῷ Μητροπόλεως 9	» Καβάλλᾳ	» Νιγρίτῃ
» » Καλλιθέᾳ	» Καλαβρύτοις	» Σάνδῃ
» » Νέα Ἰωνία	» Καλάμαις	» Ὁρεστιάδι
» » Παγκρατίῳ	» Κалаμπάκᾳ	» Παξοῖς
» Αἰγίῳ	» Καρδίτῃ	» Παπάδῳ (Μυτιλήνης)
» Ἀλεξανδρουπόλει	» Καρλοβασίῳ (Σάμου)	» Πάτραις
» Ἀλμυρῷ	» Καρπεννησίῳ	» Πειραιεῖ
» Ἀμαλιάδι	» Καρναῖς (Ἅγιον Ὄρος)	» Πλωμαρίῳ (Μυτιλήνης)
» Ἀμυνταίῳ	» Καστοριά	» Πόρῳ
» Ἀμφικλείᾳ	» Κατερίνῃ	» Ποταμῷ
» Ἀμφίση	» Κερκύρᾳ	» Πρεβέζῃ
» Ἀνδρῳ	» Κιάτῳ	» Πύλῳ
» Ἀργοστολίῳ	» Κιλκίς	» Πύργῳ
» Ἀρτῇ	» Κοζάνῃ	» Ρεθύμνῃ (Κρήτης)
» Ἀσολάντῃ	» Κομοτινῇ	» Σέρραϊς
» Βεργοῖᾳ	» Κόρινθῳ	» Σητεία (Κρήτης)
» Βόλῳ	» Κυθήροις	» Σκιάθῳ
» Γρεβενοῖς	» Κύμῃ	» Σουφλίῳ
» Γυθείῳ	» Κυπαρισσίᾳ	» Σπάρτῃ
» Δημοτσάνῃ	» Λαγκαδᾷ	» Σύρῳ
» Διδημοτείχῳ	» Λαμία	» Τριανάλοις
» Δράμᾳ	» Λαρίσση	» Τριπόλει
» Ἐδέσση	» Λεβαδείᾳ	» Φαρσάλοις
» Ἐλασσώνι	» Λευκάδι	» Φλωρίνῃ
» Ἐλευθερουπόλει	» Λήμνῳ	» Χαλκίδι
» Ζακύνθῳ	» Λιμένι Βαθέως (Σάμου)	» Χανίοις (Κρήτης)
» Ἡρακλείῳ (Κρήτης)	» Μεγαλουπόλει	» Χίῳ
» Θεσσαλονίκῃ	» Μεσολογγίῳ	
» Θήβαις		

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY NEW YORK 139 William Street

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.350.000